

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
DLA GMINY I MIASTA ODOLANÓW
NA LATA 2017-2022**

PROJEKT

ODOLANÓW 2017

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE I MIEŚCIE ODOLANÓW.....	6
SFERA SPOŁECZNA.....	6
SFERA GOSPODARCZA	15
SFERA TECHNICZNA	20
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	25
SFERA ŚRODOWISKOWA	30
DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	33
PROCEDURA I PRZESŁANKI WYZNACZENIA GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI.....	33
MAPY OBSZARU DO REWITALIZACJI	40
WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO ORAZ CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	44
WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO	44
CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH.....	45
PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	47
LISTA A GŁÓWNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	47
LISTA B – CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	55
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	60
PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I RAMY FINANSOWE PROCESU REWITALIZACJI.....	65
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU REWITALIZACJI Z GŁÓWNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ DOKUMENTAMI POZIOMU REGIONALNEGO	68

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI DZIAŁAŃ ORAZ
WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU 77

MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH
PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY ODOLANÓW W
PROCES REWITALIZACJI 81

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument – *Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* – stanowi zwieńczenie wielomiesięcznych prac. Pozyskano na nie dofinansowanie w ramach konkursu dotacji na opracowanie lub aktualizację programów rewitalizacji dla gmin województwa wielkopolskiego. Wybierając spośród możliwych trybów przygotowywania dokumentu, zdecydowano, że *Program* zostanie stworzony na tzw. III ścieżce: formalną podstawą jego uchwalenia będzie Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym, lecz jednocześnie ma on spełniać wymagania stawiane tego typu dokumentom w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju.

13 stycznia 2017 r. Burmistrz Miasta i Gminy Odolanów zwrócił się w otwartym liście m. in. do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, przedstawicieli lokalnych instytucji kultury, rynku pracy, edukacyjnych, opieki społecznej *etc.* z prośbą o zgłaszanie kandydatur do Zespołu ds. Rewitalizacji. Zespół został powołany zarządzeniem Burmistrza nr 14/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. Pełni on rolę ciała doradczego Burmistrza i stanowi forum współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji.

Prace Zespołu ds. Rewitalizacji były najważniejszym, lecz nie jedynym sposobem udziału mieszkańców gminy w przygotowaniu niniejszego dokumentu. Z aktywnych form partycypacji zastosowanych na etapie tworzenia *Programu* wymienić warto warsztat planistyczno-konsultacyjny z liderami społeczności lokalnej oraz otwarty nabór propozycji projektów rewitalizacyjnych.

Pierwszy rozdział niniejszego dokumentu stanowi diagnoza potrzeb rewitalizacyjnych miasta i gminy Odolanów. Obszerne rozdziały diagnostyczne znaleźć można w obowiązujących dokumentach strategicznych: *Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025*, *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Odolanów na lata 2013-2020* oraz *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020*. Zwłaszcza ostatni z tych dokumentów, opracowywany stosunkowo niedawno, był cennym źródłem informacji. Niemniej wiele danych na potrzeby *Lokalnego Programu Rewitalizacji* postanowiono zebrać i zanalizować ponownie. Wykorzystano je właśnie w diagnozie oraz w kolejnym rozdziale zawierającym delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji. Kluczowe rozdziały dokumentu zawierają wizję obszaru rewitalizowanego po zakończeniu rewitalizacji, cele i kierunki

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

rewitalizacji oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które mają zostać zrealizowane w najbliższych latach. Ostatnie rozdziały poświęcono opisowi komplementarności projektów rewitalizacyjnych, ramom finansowym *Programu*, jego powiązaniom z wybranymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi z poziomu lokalnego i regionalnego, projektowanemu systemowi wdrażania, monitoringu i ewaluacji uwzględniającemu wymogi partycypacji i kulturę organizacyjną Urzędu, wreszcie mechanizmom włączenia mieszkańców w proces rewitalizacji.

Dzięki zaangażowaniu mieszkańców, liderów społeczności lokalnej, przedsiębiorców, społeczników, radnych, pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz władz gminy udało się opracować *Program*, który łączy – mamy nadzieję – zalety analizy eksperckiej z korzyściami, jakie daje szeroka i autentyczna partycypacja społeczna.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

1.

DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W GMINIE I MIEŚCIE ODOLANÓW

SFERA SPOŁECZNA

Przetawioną poniżej analizę negatywnych zjawisk występujących w gminie w sferze społecznej oparto na danych pochodzących z systemu statystyki publicznej, informacjach posiadanych przez Urząd Gminy i Miasta Odolanów oraz diagnozach zawartych w dokumentach strategicznych i planistycznych wymienionych we wprowadzeniu¹. Zasadniczo skupiono się w tym rozdziale, a także w kolejnych, na opisie deficytów występujących na terenie gminy, w szczególności na obszarze, który uznano za zdegradowany i postanowiono poddać rewitalizacji. Uwypuklono głównie zatem zjawiska negatywne, a wśród nich szczególnie takie, które dokumentują istnienie potrzeb rewitalizacyjnych i mogą być przynajmniej w części eliminowane za pomocą dostępnego w procesie rewitalizacji instrumentarium. Mniej pisze się tu o pozytywach – te zostały wspomniane wtedy, gdy stanowią atuty mogące wspierać zaplanowany proces rewitalizacji.

Usprawiedliwieniem dla tak pomyślanej analizy jest między innymi fakt, że obszerne części diagnostyczne dotyczące stanu gminy odnaleźć można w przywołanych w przypisie dokumentach. ze względu na cel sporządzanej diagnozy.

Kolejno zaprezentowano sytuację demograficzną, problematykę bezrobocia, ubóstwa, edukacji i aktywności społecznej w gminie Odolanów.

¹Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025, Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Odolanów na lata 2013-2020, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

LUDNOŚĆ

Według ewidencji ludności Urzędu Gminy i Miasta Odolanów gminę zamieszkiwały na koniec grudnia 2016 roku 14966 osób. *Bank danych Lokalnych GUS* określa populację gminy w tym samym czasie na 14501 osób. W ciągu ostatnich lat liczba mieszkańców gminy wolno lecz systematycznie rosła; przez ostatnie pięć lat przybyły 183 osoby. Podobnie wzrastała liczba mieszkańców w powiecie ostrowskim i województwie wielkopolskim, odwrotnie natomiast było w skali całego kraju. Współczynnik feminizacji w gminie Odolanów (liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn) wynosił 101, był więc niższy niż w powiecie (104). Dla porównania wartość dla województwa wielkopolskiego wynosiła 106 a dla kraju 107², można zatem uznać, że na tle regionu i kraju odsetek mężczyzn w populacji gminy jest stosunkowo wysoki.

Stosunkowo korzystne są także dane dotyczące struktury wiekowej ludności według ekonomicznych kategorii wieku. Gmina Odolanów charakteryzuje się większym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym i mniejszym w wieku poprodukcyjnym niż powiat i województwo. Szczegółowe dane zawiera tabele poniżej:

Tabela 1.1. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (wg stanu na 2016 r.).

	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
	[%]	[%]	[%]
WIELKOPOLSKIE	19,2	62,0	18,8
Powiat ostrowski	18,5	62,4	19,1
Odolanów	20,1	63,9	16,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Jakkolwiek aktualna sytuacja demograficzna gminy jest dość dobra, zwłaszcza na tle podobnych gmin w szybciej starzejących się regionach kraju, to jednak bliższe przyjrzenie się wskaźnikom obciążenia demograficznego każe przygotowywać się na jej znaczące pogorszenie. Bardzo powolny wzrost liczby osób wieku nieprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym wyjaśnia fakt, że przyrostowi liczby seniorów towarzyszy spadek liczby dzieci i młodzieży, co obrazują poniższe zestawienia:

²Dane tu i w innych miejscach tego rozdziału, jeżeli nie zaznaczono, że inaczej, za *Bankiem Danych Lokalnych GUS*.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 1.2. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	55,1	56,0	57,1	58,4	59,7	61,3
Powiat ostrowski	55,1	55,9	56,9	57,9	58,8	60,2
Odolanów	55,2	55,5	55,3	55,5	56,1	56,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 1.3. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.

	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	81,0	84,6	88,3	91,9	95,3	98,3
Powiat ostrowski	84,6	88,4	92,6	96,6	100,4	103,4
Odolanów	64,8	67,3	70,7	73,9	77,9	80,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 1.4. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	24,6	25,7	26,8	28,0	29,1	30,4
Powiat ostrowski	25,2	26,2	27,3	28,4	29,5	30,6
Odolanów	21,7	22,3	22,9	23,6	24,6	25,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Oznacza to z jednej strony konieczność przygotowania się na wzrastającą liczbę osób starszych w populacji gminy i generowane przez nich zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne, dostosowaną do ich potrzeb ofertę rekreacyjną, edukacyjną i kulturalną i wszelkie działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu tej grupy. Z drugiej strony niezbędne jest zatrzymanie w gminie jak największej części osób młodych przez stworzenie im szans zatrudnienia, rozwoju

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

poza zawodowego i klimatu sprzyjającego rodzinie (wzrost liczby miejsc w przedszkolach, wzbogacanie oferty edukacyjnej i pozaedukacyjnej szkół)³ Tymczasem brak perspektyw rozwoju dla osób młodych oraz niewystarczająca oferta usług publicznych, w tym zbyt mała liczba miejsc w przedszkolu i brak żłobka, to najważniejsze problemy w sferze społecznej zdaniem mieszkańców gminy, którzy wypełniali ankietę dotyczącą deficytów na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy Odolanów wynosiła na dzień 31 grudnia 2016 r. 331. Bezrobotni zarejestrowani stanowią więc niespełna 3,5% ludności w wieku produkcyjnym. Skala bezrobocia w gminie jest więc wyjątkowo niska, podobnie zresztą jak w powiecie ostrowskim i całej słynącej z gospodarności Wielkopolsce. Można wręcz podejrzewać, że zbliża się do poziomu bezrobocia naturalnego i nie należy ani oczekiwać, ani starać się by znacząco spadła.

Może jednak martwić fakt, że 109 osób to długotrwale bezrobotni, 62 – bezrobotni do 25 roku życia, a 78 – bezrobotni powyżej 50 roku życia. Te formy bezrobocia wywierają najsilniejszy degradujący wpływ na tkankę społeczną. Bezrobocie osób młodych opóźnia decyzje o założeniu rodziny i posiadaniu potomstwa, bezrobocie długotrwale jest jedną z najczęstszych przyczyn ubóstwa, bezrobocie osób powyżej 50 roku życia oznacza zazwyczaj brak możliwości powrotu na rynek pracy, by wymienić tylko najbardziej bezpośrednie i najbardziej oczywiste następstwa.

Struktura bezrobocia ze względu na płeć jest w gminie Odolanów typowa: częściej dotyka ono kobiet niż mężczyzn.

Tabela 1.5. Bezrobotni zarejestrowani wg płci.

	ogółem					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	134 954	147 902	144 832	116 410	93 311	77 697
Powiat ostrowski	6 536	7 042	6 628	5 161	3 962	3 140
Odolanów	713	730	693	527	394	331
mężczyźni						

³Bardziej szczegółowe dane demograficzne omawia *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych...*, s 17-20.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	56 585	66 610	65 042	50 568	39 504	31 981
Powiat ostrowski	2 733	3 184	2 905	2 220	1 624	1 334
Odolanów	285	336	318	242	152	136
kobiety						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
WIELKOPOLSKIE	78 369	81 292	79 790	65 842	53 807	45 716
Powiat ostrowski	3 803	3 858	3 723	2 941	2 338	1 806
Odolanów	428	394	375	285	242	195

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Bezrobocie ogółem oraz jego kategorie silnie różnicują poszczególne miejscowości na terenie gminy oraz ulice w obrębie miasta Odolanów, dlatego też wskaźniki bezrobocia zostaną wykorzystane do przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego w jednym z kolejnych rozdziałów dokumentu. Ze wskazanych wyżej powodów za kryterium diagnozujące degradację społeczną obszaru przyjęte będzie oprócz bezrobocia ogółem na poziomie wyższym niż średnio w gminie także występowanie większe niż średnio bezrobocia w szczególnie degradującej postaci, tj. bezrobocia długotrwałego, bezrobocia osób młodych i bezrobocia osób po 50 roku życia⁴.

UBÓSTWO I INNE NEGATYWNE SKUTKI BEZROBOCIA

Najważniejszym skutkiem społecznym bezrobocia, zwłaszcza bezrobocia długotrwałego, jest degradacja ekonomiczna gospodarstw domowych, przejawiająca się początkowo obniżeniem standardu życia, a następnie popadnięciem w ubóstwo. Innymi konsekwencjami nieodnalezienia swojego miejsca na rynku pracy są frustracja, poczucie krzywdy, pogorszenie stanu zdrowia, wzrost częstotliwości zachowań agresywnych (w tym konfliktów z prawem) oraz inne dysfunkcje społeczne. Wśród wymienionych następstw bezrobocia najłatwiej prześledzić wskaźniki związane z ubóstwem.

⁴Więcej analiz problematyki bezrobocia zawiera *Strategi Rozwiązywania Problemów Społecznych...*, s. 26-28.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej stanowi podstawowy wskaźnik ubóstwa. Jak widać z poniższego zestawienia zmniejszała się ona nieznacznie w minionych latach.

Tabela 1.6. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w gminie Odolanów na tle powiatu i województwa.

	2011	2012	2013	2014	2015
	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]
WIELKOPOLSKIE	93 543	95 361	99 687	92 948	87 370
Powiat ostrowski	4 061	4 087	4 365	4 127	3 860
Odolanów	605	635	622	614	575

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Uderzający jest jednak fakt, że pomocą społeczną objęte jest gospodarstwo domowe aż co ósmego mieszkańca gminy. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ogóle ludności jest w powiecie i województwie dwukrotnie niższy.

Tabela 1.7. Zasięg korzystania z pomocy społecznej w gminie Odolanów na tle powiatu i województwa.

	udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
WIELKOPOLSKIE	7,5	7,5	7,7	7,0	6,4
Powiat ostrowski	7,3	7,1	7,4	6,7	6,0
Odolanów	15,1	15,3	13,9	13,1	12,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Najczęstszym powodem przyznawania świadczeń opieki społecznej jest ubóstwo, kolejnymi zaś bezrobocie i niepełnosprawność⁵.

⁵Więcej danych na temat pomocy społecznej zawiera *Strategi Rozwiązywania Problemów Społecznych...*, s. 55-63.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Na podstawie dostępnych danych trudno ocenić skalę i dynamikę takich zjawisk jak alkoholizm, przemoc w rodzinie oraz przestępczość. Między rokiem 2015 a 2016 wzrosła w gminie liczba Niebieskich Kart z 7 do 22, nie sposób jednak odpowiedzialnie oszacować, w jakim stopniu jest to wynik nasilenia przemocy domowej, w jakim coraz częstszego ujawniania tego typu zjawisk, a w jakim wreszcie przypadkowych fluktuacji. Podobnie ma się rzecz z liczbą osób objętych działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która spadła z 15 w 2015 r. do 14 w 2016 r. oraz liczbą czynów karalnych (119 w 2015 r., 138 w 2016 r.).

Dane dotyczące liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ogółem oraz z powodu ubóstwa, a także – mimo powyżej sformułowanych zastrzeżeń – liczby Niebieskich Kart oraz czynów karalnych zostaną wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego ze względu na łatwość ich pozyskania oraz ujawniane przez nie zróżnicowanie przestrzenne, pozwalające za ich pomocą wskazać miejsca szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

EDUKACJA

Roli edukacji w podnoszeniu szans życiowych dzieci i młodzieży nie sposób przecenić. Zwłaszcza edukacja publiczna stoi przed zadaniem ich podnoszenia i jednocześnie wyrównywania, przez co przyczynia się do zapobiegania w przyszłości zjawiskom wykluczenia społecznego, koncentracji bezrobocia i ubóstwa oraz innym postępującym w ślad za nimi negatywnym zjawiskom społecznym. Odpowiedzialna i skuteczna, może stać się najważniejszym mechanizmem podnoszenia poziomu kapitału społecznego i kulturowego. Z tych przyczyn w diagnozie potrzeb rewitalizacyjnych nie może zabraknąć kilku uwag na temat edukacji.

Na terenie gminy funkcjonuje przedszkole z 10 oddziałami. Sieć szkół podlegających władzom gminy tworzy 6 szkół podstawowych i 5 szkół filialnych z klasami I-III oraz 4 gimnazja, Zespół Szkół Ogólnokształcących (Liceum Ogólnokształcące oraz Liceum dla dorosłych) i Zasadnicza Szkoła Zawodowa⁶. Uczestnicy warsztatów planistyczno-konsultacyjnych wyrażali niezadowolenie z powodu niewystarczającej w ich opinii liczby miejsc w przedszkolu. Natomiast edukacja szkolna zarówno pod względem bazy lokalowej, jak i poziomu nauczania, zdaje się odpowiadać aspiracjom

⁶Szczegółowe dane znaleźć można w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych...*, s. 30-32.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

społeczności lokalnej i nie wymaga podejmowania szczególnych działań w procesie rewitalizacji. Mieszkańcy skarżyli się jednak na zbyt małą liczbę zajęć pozalekcyjnych w szkołach, zwłaszcza w okresie ferii i wakacji. Można sądzić, że o ile szkoły spełniają zadowalająco funkcje ściśle edukacyjne, to nie spełniają oczekiwań jako centra aktywności lokalnej oferujące bogatą paletę zajęć hobbystycznych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych popołudniami, w dni wolne i wakacje. W mieście Odolanów potrzeby mieszkańców w tym zakresie zaspokaja w znacznym stopniu Odolanowski Dom Kultury, jednak na obszarach wiejskich takie oczekiwania wobec szkół wydają się całkiem naturalne. Oczekiwanie te z pewnością mogą zostać zaspokojone w większym niż dzisiaj stopniu pod warunkiem większego otwarcia się instytucji edukacyjnych na współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy. Jest to w kontekście rewitalizacji główny chyba postulat pod adresem szkół w gminie Odolanów.

Dodajmy, że ze względu na stosunkowo niewielką liczbę uczniów przystępujących do sprawdzianu szóstoklasisty lub egzaminu gimnazjalnego w poszczególnych jednostkach analizy oraz relatywnie mało zróżnicowane wyniki, uznano je za nieprzydatne do diagnozowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA

Na koniec pragniemy zwrócić uwagę na dane dotyczące aktywności społecznej mieszkańców gminy Odolanów. Wskazują one bowiem na znaczny potencjał tkwiący we wspólnocie lokalnej, który powinien zostać uruchomiony i wykorzystany w procesie rewitalizacji.

Liczba organizacji trzeciego sektora w gminie jest wysoka i nieustannie rośnie. W przeliczeniu na liczbę ludności nie odbiega znacząco od wysokiej na tle kraju średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 1.8. Liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych w gminie Odolanów, powiecie ostrowskim i województwie wielkopolskim na 10 tysięcy mieszkańców.

fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (stan na koniec roku)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
WIELKOPOLSKIE	30	31	33	34	36	38
Powiat ostrowski	29	30	32	33	35	35
Odolanów	26	27	28	29	32	34

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Oprócz liczby imponująca jest także różnorodność obszarów ich działania. Według bazy ngo.pl w gminie Odolanów działa: 17 stowarzyszeń, 5 fundacji, 13 klubów sportowych (w tym LZS i UKS), 13 oddziałów ochotniczej straży pożarnej i 4 spółdzielnie socjalne i warsztaty terapii zajęciowej, w sumie 53 podmioty, w tym trzy ze statusem organizacji pożytku publicznego⁷.

Także inny użyteczny wskaźnik aktywności mieszkańców – frekwencja wyborcza – napawa optymizmem. Podczas wyborów do rad gmin w 2014 roku frekwencja ogólnopolska wyniosła 47,43%, w województwie wielkopolskim – 46,94%, w powiecie ostrowskim – 47,58%, a w gminie Odolanów aż 62,82%⁸. Dla czytelności te same dane przedstawiamy w postaci tabelarycznej:

Tabela 1.9. Porównanie frekwencji w wyborach do rad gmin w 2014 r. w Polsce, województwie wielkopolskim, powiecie ostrowskim i gminie Odolanów.

frekwencja w wyborach do rad gmin	
	[%]
POLSKA	47,43
WIELKOPOLSKIE	46,94
Powiat ostrowski	47,58
Odolanów	62,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

PODSUMOWANIE

⁷Pełne zestawienie tych podmiotów dostępne jest na stronie <http://bazy.ngo.pl/>.

⁸Dane Państwowej Komisji Wyborczej (<http://samorzad2014.pkw.gov.pl/>).

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Stan sfery społecznej w gminie Odolanów wyznacza zasadnicze ramy projektowanej rewitalizacji. Do niewątpliwych zasobów społecznych gminy należy niski poziom bezrobocia związany z zaradnością i przedsiębiorczością mieszkańców oraz wysoka aktywność społeczna i obywatelska wyrażająca się przez działalność organizacji pozarządowych i uczestnictwo w życiu politycznym wspólnoty lokalnej.

Przed gminą stoją jednak wyzwania, których charakter rozstrzyga o przestrzennym i przedmiotowym wymiarze planowanych działań rewitalizacyjnych. Najważniejsze z nich to:

- wzrastający udział seniorów wśród mieszkańców gminy skutkujący wzrostem zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i sprofilowaną ofertę kulturalną i rekreacyjną;
- tworzenie zachęt do pozostania w gminie dla osób młodych poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej;
- zapobieganie degradującym formom bezrobocia i będącemu ich następstwem ubóstwu poprzez aktywizację i integrację społeczną grup defaworyzowanych;
- wykorzystanie potencjału instytucji kulturalnych i edukacyjnych gminy z jednej oraz społeczeństwa obywatelskiego z drugiej strony poprzez ściślejsze współdziałanie na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

W rozdziale poświęconym wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji wskazane zostaną miejsca, gdzie te wyzwania występują ze szczególną intensywnością.

SFERA GOSPODARCZA

Gmina Odolanów ma charakter przemysłowo-rolniczy. Na jej terenie według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. znajdowało się 1600 gospodarstw rolnych, przeważnie niewielkich; w 1430 z nich prowadzono działalność rolniczą. Na terenie gminy dominują gleby bielcowe. Ponad 70% gleb rolniczych zaliczonych jest do klasy bonitacyjnej V i niższych, dlatego też rolnictwo w gospodarce lokalnej traci systematycznie na znaczeniu, a na pierwszy plan wysuwają się inne gałęzie gospodarki.

Najważniejszą stanowi wydobywanie gazu ziemnego (Tarchały Wielkie, Garki) i jego przeróbka (Odolanów). Zakłady PGNiG wytwarzają gaz wysokometanowy, skroplony metan, ciekły azot, hel, tlen. Znaczące przedsiębiorstwa w pozostałych branżach to m. in.: Deftrans (producent mebli łazienkowych), Dinopol

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

(producent opakowań), Dombud (budownictwo), Dozagro (produkcja, montaż i serwis urządzeń rolniczych), Kor-trans (producent kory sosnowej), Krio-serwis Sp. z o.o. (naprawa silników przemysłowych), Meble Doktor (producent mebli sosnowych), M-Rol Sp. z o.o., sp. k. (producent mieszalników rolniczych), Pupil-Foods Sp. z o.o. (producent karmy dla zwierząt), Skoplast (producent rur PCV), Wiązary Burkietowicz (prefabrykowane konstrukcje z drewna), Woseba” (palarnia kawy). Już ta lista daje obraz znacznego zróżnicowania gospodarki lokalnej⁹. Fakt znaczącej dywersyfikacji branż reprezentowanych w lokalnej gospodarce postrzegać należy jako jej silną stronę, zwiększającą szanse zrównoważonego rozwoju gminy i zabezpieczającą przed skutkami nagłych wahań koniunktury w poszczególnych obszarach rynku.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy Odolanów 31 grudnia 2016 r. działały 1102 podmioty gospodarki narodowej. Ich liczba w minionych latach systematycznie rosła dzięki przybywaniu corocznie kilkudziesięciu mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 osób. Stabilna była natomiast liczba małych (10 - 49 zatrudnionych) i średnich (50 – 249 zatrudnionych) podmiotów. Cechą gminy Odolanów jest natomiast brak większych firm. Na tę okoliczność także może potrząść jak na atut, nie istnieje bowiem ryzyko uzależnienia lokalnego rynku pracy oraz dużej grupy miejscowych podwykonawców i kontrahentów od jednego lub dwóch dominujących podmiotów.

W gminie Odolanów przybywało podmiotów gospodarki narodowej nie tylko w liczbach bezwzględnych, ale także w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Na koniec ubiegłego roku było ich 760 na 10 tys. ludności, czyli 86 więcej niż w 2012 r. Ta pozytywna tendencja nie powinna jednak przysłaniać faktu, że w porównaniu z powiatem ostrowskim i województwem wielkopolskim liczba podmiotów w rejestrze REGON jest w gminie Odolanów stosunkowo niska.

⁹Bardziej szczegółowo kwestię tę omawia *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020*, s. 24-25.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 1.10. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Odolanów (według stanu na koniec roku).

Liczba zatrudnionych	2012	2013	2014	2015	2016
0 - 9	922	972	1 013	1 029	1 058
10 - 49	39	40	38	38	39
50 - 249	4	5	5	5	5
250 – 999	0	0	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0	0	0
ogółem	965	1 017	1 056	1 072	1 102

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 1.11. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w gminie Odolanów na tle powiatu i województwa (według stanu na koniec roku).

podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności					
	2012	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	1 121	1 148	1 165	1 179	1 191
powiat ostrowski	960	982	993	1 002	1 009
gmina Odolanów	674	707	732	742	760
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności					
	2012	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	102	103	102	102	97
powiat ostrowski	85	86	83	83	76
gmina Odolanów	90	80	89	73	77
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności					
	2012	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	70	75	82	86	82
powiat ostrowski	64	65	70	74	68
gmina Odolanów	71	43	66	61	64

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Dokładniejsza analiza danych pokazuje, że gmina Odolanów nie nadrabia znacząco dystansu w stosunku do powiatu i województwa. Co więcej, bilans jednostek nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON w ciągu roku, jakkolwiek nadal dodatni, nie miał w ostatnich dwóch latach tej samej dynamiki co w 2014 r., a zwłaszcza w 2013 r.

Wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy przeważają osoby fizyczne. Było ich na koniec 2016 r. 864. Liczba ta rosła systematycznie w ostatnich latach, co potwierdzają dane w tabeli poniżej.

Tabela 1.12. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Odolanów.

	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności				
	2012	2013	2014	2015	2016
gmina Odolanów	791	833	858	868	886

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z roku na rok rosła także liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności.

Tabela 1.13. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w gminie Odolanów na tle powiatu i województwa.

	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności				
	2012	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	85	87	87	86	86
powiat ostrowski	77	78	78	78	78
gmina Odolanów	55	58	59	60	61

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dobrym wskaźnikiem poziomu przedsiębiorczości w gminie jest liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Ponownie – choć gmina

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Odolanów odstaje pod tym względem od średniej powiatowej i wojewódzkiej, to stały wzrost liczby osób samozatrudnionych świadczy o znacznym potencjale przedsiębiorczości w społeczności lokalnej.

Tabela 1.14. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Odolanów na tle powiatu i województwa.

	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2012	2013	2014	2015	2016
WIELKOPOLSKIE	13,3	13,6	13,7	13,8	13,9
powiat ostrowski	11,8	12,2	12,3	12,4	12,5
gmina Odolanów	8,6	9,2	9,4	9,6	9,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

PODSUMOWANIE

Pod względem najważniejszych wskaźników przedsiębiorczości gmina Odolanów wypada gorzej niż powiat ostrowski oraz województwo wielkopolskie jako całość. Nie ma w tym nic zaskakującego, zważywszy że porównujemy gminę miejsko-wiejską, której centralną miejscowość zamieszkuje nieco ponad 5 tys. mieszkańców w jednostkami, w których skład wchodzi średnie miasta (Ostrów Wielkopolski) lub metropolie (Poznań). Natomiast w porównaniu z podobnymi gminami gospodarka Odolanowa nie prezentuje się niekorzystnie¹⁰.

Wszystkie analizowane dane wskazują na stały rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Dywersyfikacja gospodarki w gminie, brak uzależnienia od jednego dominującego pracodawcy lub branży stwarza szansę na bezpieczny i zrównoważony rozwój. Relatywna bliskość Ostrowa Wielkopolskiego i Kalisza sprawia, że specjaliści z branż niewystępujących w gminie, znajdują satysfakcjonujące zatrudnienie w jej pobliżu. Można zatem uznać, że stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości nie jest priorytetem w kontekście planowanej rewitalizacji.

¹⁰ Przykładowe porównania znaleźć można w *Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025*, s. 29-31. Mimo upływu kilku lat przedstawione tam zależności i tendencje nie uległy znaczącej zmianie.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Z drugiej jednak strony dostrzec należy zróżnicowanie sytuacji w obrębie samej gminy. Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG jest na większości obszarów wiejskich znacząco niższa niż średnia gminna. Odnotowuje się także lokalnie – np. w centrum Odolanowa – ujemną dynamikę tego wskaźnika, mimo wzrostu w skali całej gminy. Ponieważ aktywność gospodarcza osób fizycznych jest ważną determinantą sytuacji społecznej, postanowiono wykorzystać liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz dynamikę tego wskaźnika jako jedną z przesłanek wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy.

SFERA TECHNICZNA

Dokumenty regulujące procedury opracowania programów rewitalizacji wskazują, że diagnoza negatywnych zjawisk ze sfery technicznej powinna być skoncentrowana na „degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”¹¹. Ilość i jakość obiektów o funkcjach mieszkalnych w sposób istotny wyznacza jakość życia mieszkańców, determinując życiowe i zawodowe możliwości rozwoju. Procesy rewitalizacyjne muszą tym samym uwzględniać techniczny kontekst tego procesu.

Opis i analiza sfery technicznej przyjmuje w niniejszym dokumencie dość ogólną postać. Nie zawsze możliwe okazało się bardzo konkretne i szczegółowe opisanie jej stanu na poziom jednostek osadniczych, ich części czy ulic. Stan infrastruktury technicznej na terenie gminy Odolanów jest postrzegany w niektórych dokumentach planistycznych jako jedna z poważniejszych słabości i równocześnie barier rozwojowych, stanowiących istotne wyzwanie dla władz lokalnych¹². Za największe pod względem skali i siły oddziaływania negatywne zjawiska, występujące w sferze technicznej na terenie gminy należy uznać:

¹¹Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Minister Rozwoju.

¹²Por. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020; Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025*, s. 30 i nast, *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Odolanów*, s. 47 i nast., *Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Odolanów*.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

- niedostateczne wyposażenie gminy w sieć kanalizacyjną i powiązane z tym niski standard zasobów mieszkaniowych w gminie;
- degradację stanu technicznego części zasobu mieszkaniowego, w tym zabudowy jednorodzinnej, i budynków o publicznym przeznaczeniu na terenie gminy;
- powiązana z powyższą niedostateczna jakość instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych głównie o paliwa stałe (niska emisja);
- system komunikacyjny gminy generujący różnego rodzaju uciążliwości dla funkcjonowania jej mieszkańców, w tym zjawisko niskiej emisji.

MIESZKALNICTWO I STAN ZASOBU BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

Według Banku Danych Lokalnych GUS w Gminie Odolanów stale powiększa zasób mieszkaniowy i poprawia jego zasobu. W 2015 r. liczba budynków mieszkalnych wyniosła 3304 i odnotowywała w ciągu ostatnich lat bardzo korzystną dynamikę wzrostową.¹³ Prezentowane poniżej dane ilustrują tę pozytywną tendencję.

Tab. 1.15. Liczba budynków mieszkalnych w gminie Odolanów w latach 2010-2015 (stan koniec roku).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Odolanów	3 149	3 193	3 214	3 243	3 275	3 304

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Podobnie przedstawia się dynamika wzrostu liczby mieszkań, która w 2015 r. osiągnęła poziom 3772 lokali mieszkalnych.

¹³ Tu i w dalszej części podrozdziału dane za Bankiem Danych Lokalnych GUS.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Tab. 1.16. Liczba mieszkań w gminie Odolanów w latach 2010-2015 (stan koniec roku).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Odolanów	3 631	3 655	3 677	3 706	3 744	3 772

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wartości wyżej przytoczone nie świadczą bezpośrednio i jednoznacznie o warunkach, w jakich żyją ich lokatorzy. Oznaczać one mogą generalnie postępującą poprawę sytuacji mieszkaniowej, ale tylko w wymiarze prezentowanych wartości statystycznych. Wskaźnikiem, który lepiej obrazuje jakość życia jest średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę. Tutaj również odnotowany jest niewielki wzrost. Przeciętny mieszkaniec gminy ma do dyspozycji 27,1 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Jest to wielkość zbliżona do średniej ogólnopolskiej i regionalnej, nie może więc być podstawą do formułowania negatywnych ocen stanu gospodarki mieszkaniowej. Bardzo dobrze przedstawiają się za to dane ilustrujące przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania, która na koniec 2015 roku wyniosła 103,7 m². Wskaźnik ten plasuje gminę zdecydowanie powyżej średniej ogólnopolskiej (73,4 m² w 2014 r.) i regionalnej (80,7 m² w 2014r.).

Kwestią problemową w zakresie mieszkalnictwa stanowi natomiast stan techniczny substancji mieszkaniowej. Najważniejsze deficyty identyfikuje *Programie Gospodarki Niskoemisyjnej*, gdzie czytamy: „Na podstawie inwentaryzacji wyznaczono obszary oraz sektory o największej emisji zanieczyszczeń. Stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy głównie kształtuje niska emisja zanieczyszczeń z sektora budynków mieszkalnych jednorodzinnych, a w mniejszym stopniu emisja zanieczyszczeń z procesów technologicznych oraz grzewczych w zakładach przemysłowych”. Istotny udział w strukturze stanowią budynki charakteryzujące się często złym stanem technicznym oraz niskim stopniem termomodernizacji, brakiem instalacji centralnego ogrzewania (ogrzewanie piecowe). Budynki mieszkalne i użytku publicznego są wyposażone w technologie znacznie odbiegające pod względem sprawności cieplnej od współczesnych norm i wymagają termomodernizacji)¹⁴.

¹⁴Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Odolanów, s. 8 i nast.

Fundusze Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**Unia Europejska**
Fundusz Spójności

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Mieszkańcy gminy są zaopatrywani w wodę przez rozbudowaną sieć wodociągową o łącznej długości 36,1 km. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi z kolei 32 km. Z tej pierwszej korzysta 98,2% mieszkańców miasta. Trochę gorzej przedstawia się dostępność sieci kanalizacyjnej. Według szacunków korzysta z niej ok. 20% mieszkańców. Zlokalizowana na terenie miasta oczyszczalnia ścieków zapewnia w pełni bezpieczeństwo ekologiczne gminy. Według informacji zawartych w dokumentach planistycznych stan ujęć i sieci jest niezadowalający i wymaga dalszych znaczących inwestycji.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Głównym źródłem zaopatrzenia w energię ciepłą są indywidualne źródła ciepła oraz dwie lokalne kotłownie w Odolanowie zasilane paliwem stałym. Proces eliminacji tego zagrożenia wymaga działań modernizacyjnych i termomodernizacyjnych w zasobach mieszkaniowych użytkowanych na terenie gminy.

POZOSTAŁE ELEMENTY INFRASTRUKTURY: SIEĆ ELEKTRYCZNA, GAZOWNICTWO

System zasilania w energię elektryczną gminy Odolanów zaspokaja aktualne potrzeby mieszkańców miasta, użytkowników publicznych i sfery gospodarki lokalnej. Spełnia też odpowiednie standardy techniczne. Dostępne materiały źródłowe nie wskazują na istnienie w tym zakresie szczególnych potrzeb lub barier rozwojowych. Według „Energa-Operatora SA” istniejąca nadwyżka mocy na głównym punkcie zasilania i stan sieci pozwala na sprostanie spodziewanemu w najbliższych latach wzrostowi zapotrzebowania. Opracowania eksperckie wskazują na nadmierną energochłonność oświetlenia i stąd potrzeba obniżenia kosztów jego utrzymania. W bilansie energetycznym wyraźny deficyt stanowi wykorzystanie źródeł odnawialnych.

Sieć gazowa funkcjonująca na terenie gminy obejmuje swoim 70% jej mieszkańców i jest sukcesywnie rozwijana. Według operatora – firmy „Gaz System” sieć gazowa ma być

rozbudowywana zarówno na terenach wiejskich i miejskich gminy (budowa gazociągu PN 1000 Lwówek-Odolanów).

SYSTEM INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ

System komunikacyjny gminy i miasta Odolanów należy uznać za dobrze rozwinięty. W jego skład wchodzi drogi wojewódzkie nr 444 i 445 oraz powiatowe i gminne. Sieć drogowa w połączeniu z linią kolejową Ostrów Wielkopolski – Odolanów – Oleśnica – Wrocław sprawia, że Odolanów jest dobrze skomunikowany ze swoim otoczeniem. Niestety, „...dobry dostęp do komunikacji mają mieszkańcy Odolanowa i Tarchał Wielkich, natomiast trudności doświadczają mieszkańcy pozostałych sołectw i wsi niesołeckich. Szczególną niedogodność stanowi brak wewnętrznej komunikacji pomiędzy miejscowościami w gminie, a także brak informacji o przewozach, niepunktualność przewoźników prywatnych, wreszcie bardzo mała częstotliwość obsługi linii komunikacyjnej, np. 2 razy dziennie. Ponadto pomiędzy miejscowościami: Nabyszyce – Odolanów, Wierzbno – Odolanów, Huta – Odolanów nie ma komunikacji publicznej”¹⁵. Alternatywnym rozwiązaniem zaproponowanym w dokumentach programowych gminy jest rozbudowa sieci tras i ścieżek rowerowych oraz miejsc parkingowych i postojowych, co łącznie mogłyby poprawić jakość komunikacji wewnątrzgminnej, a ponadto pozwoliłoby na ograniczenie uciążliwości związanych z niską emisją¹⁶.

¹⁵ *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020*, s. 10.

¹⁶ *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Odolanów*, s. 8 i nast.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

PODSUMOWANIE

Zidentyfikowane na podstawie dostępnych danych negatywne zjawiska ze sfery technicznej są w warunkach gminy Odolanów przestrzennie skoncentrowane w centrum Odolanowa oraz kilku wsiach, zwłaszcza w Boników, Głisnicy, Nabyszycach i Raczycach. Najważniejsze z tych zjawisk to:

- postępująca degradacja substancji mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej w tym szkół, na którą odpowiedzią powinna być modernizacja i termomodernizacja, w tym eliminacji instalacji grzewczych opartych na paliwach stałych, a także tych o niskiej sprawności;
- stan sieci drogowej wymagający uzupełnienia o system chodników, ścieżek rowerowych oraz miejsc parkingowych.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Niezadowalająca kondycja sfery przestrzenno-funkcjonalnej może być zgodnie z dokumentami programującymi procesy rewitalizacyjne przesłanką do uznaniu stanu lokalnej wspólnoty społecznej jako kryzysowego. Rozmieszczenia przestrzenne oraz jakość urządzeń (funkcji) publicznych, kształtuje jakość życia gminnej wspólnoty samorządowej. Tym samym identyfikacja w ramach rewitalizacji takich negatywnych zjawisk jak: niewystarczające wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, deficyt podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski standard obsługi komunikacyjnej, poważny deficyt lub niska jakość terenów publicznych (np. skwerów, parków, placów zabaw, świetlic, obiektów zabytkowych itp.) nabiera istotnego znaczenia. Poniżej zostaną przedstawione wybrane zagadnienia dotyczące tych kwestii. Dostępna przy sporządzaniu tej części diagnozy baza informacyjna była niestety dość ograniczona, zwłaszcza jeśli chodzi o jakościowy wymiar zjawisk z interesującej nas sfery.

Układ przestrzenno-funkcjonalny Odolanowa wynika z jego położenia geograficznego oraz rolniczych i przemysłowych funkcji. Funkcje przemysłowo-produkcyjne skupione są w centrum

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Odolanowa. Okoliczne wsie sołeckie stanowią zaplecze krajobrazowe oraz rezerwę terenu dla potrzeb mieszkalnictwa i usług turystycznych¹⁷.

Miasto i gmina jest położone w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie ostrowskim, na terenie Niziny Milickiej zwanej także Odolanowską. Pozostała część gminy jest zlokalizowana w obrębie Wysoczyzny Kaliskiej. Krajobraz jest raczej łagodny (różnice wysokości względnych nie przekraczają 20 m), z dużymi obszarami leśnymi skoncentrowanymi w okolicach miejscowości Biadaszki i w Świacy. Przez teren gminy przepływa rzeka Barycz wraz z dopływami: Złotnicą, Kurochem, Olszówką i Wiesiołkiem. Gmina zajmuje powierzchnię 13603,00 ha, której dominującą część (70%) stanowią użytki rolne. Lasy i grunty leśne zajmują ok. 22,24%, jej powierzchni. Tereny mieszkalne stanowią 0,30% jej powierzchni, przemysłowe 0,22% komunikacyjne niewiele ponad 3% powierzchni. Z racji obowiązywania na terenie gminy różnych przepisów związanych z ochroną przyrody, krajobrazu czy dziedzictwa kulturowego wyżej przytoczone wartości od wielu lat nie ulegają poważniejszym zmianom. Obszary mieszkalne zajmują 0,30%, Dostępność do walorów środowiska przyrodniczego czy kulturowego nie podlega w warunkach Odolanowa istotnym (poza komunikacyjnymi) ograniczeniom. Szlaki spacerowe i turystyczne, ścieżki i trasy rowerowe i inne formy zagospodarowania przestrzeni (parki i tereny zielone) umożliwiają mieszkańcom i turystom korzystanie z walorów gminy.

Stan infrastruktury społecznej związanej z realizacją zadań publicznych (edukacja i wychowanie, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, kultura, sport i rekreacja, lokalna przedsiębiorczość, usługi administracyjne i inne) pozostaje na zadowalającym poziomie. Gminny system infrastruktury społecznej przedstawia się według danych z 2016 r. następująco:

- Szkoły podstawowe – 6 samorządowych szkół podstawowych z 5 placówkami filialnymi, w których uczy się 974 uczniów (wraz z dziećmi z oddziałów przedszkolnych).
- Gimnazja – 4 placówki samorządowe, w których uczy się łącznie 431 uczniów.
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Odolanowie – organem prowadzącym jest samorząd gminny, ze 158 uczniami.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Odolanowie, które tworzą Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Jagiełły oraz Liceum dla dorosłych – organem prowadzącym jest samorząd gminny, ze 154 uczniami.

¹⁷ Por. *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy i Miasta Odolanów*, s. 23 i nast.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Placówki wychowania przedszkolnego: 1 przedszkole samorządowe wraz z oddziałami przedszkolnymi, do którego w 216 roku uczęszczało 225 dzieci.
- Na terenie gminy nie ma żłobka, co powodowało, iż nie były zaspokajane potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.
- Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Odolanów z 2 filiami w Raczycach i Tarchałach Wielkich – jednostka prowadzona przez samorząd gminny, z księgozbiorem liczącym 49765 woluminów, z roczną liczbą 1525 korzystających czytelników (przy liczbie wypożyczeń utrzymującej się od kilku lat na zbliżonym poziomie – 2015 r. 23 533 a w 2014 r. 23 595). Zapewnia ona czytelnikom dostęp do katalogu on-line oraz możliwość użytkowania komputerów w pomieszczeniach bibliotecznych.
- Miejski stadion sportowy przy ul. Franciszka Sójki w Odolanowie.
- Kompleks boisk „Orlik” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Odolanowie.
- Basen miejski, w tym: basen kąpielowy z boiskami: ogólnym, do koszykówki i do piłki plażowej wraz z placem zabaw przy ul. Słonecznej.
- Hale sportowe: „Pilawa” i przy Zespole Szkół w Odolanowie.
- Boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Odolanowie.
- Korty tenisowe przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Odolanowie.
- Park, w tym m. in. Skate Park, park linowy Aventure i Maluch, linowy plac zabaw plac do gry boule, plac zabaw, pomost pływający, ścieżka pieszo-rowerowa, ścianka pamięci, urządzenia zabawowe, stolik do gry w szachy na ul. 1 maja w Odolanowie.
- Park Natury z siłownią zewnętrzną, torem rowerowym i kopułą obserwatorium, placem zabaw, placem dla seniorów, ścieżką dydaktyczną, fontanną i karuzelą przy ul. Bartosza w Odolanowie.
- Deptak spacerowy wraz z elementami małej architektury przy ul. Franciszka Sójki w Odolanowie.
- Publiczne place zabaw – 6 na terenie Odolanowa (Osiedle Górka, ul. Sowińskiego, Osiedla 25-lecia PRL, Wiatraczna, Gazownik, ul. Gimnazjalna).
- Rozwinięta sieć obiektów sportowo-rekreacyjnych i towarzyszących na pozostałym terenie gminy (hale sportowe, korty tenisowe, boiska o różnej jakości nawierzchni, w tym przyszkolne, piłkochwyty, place zabaw) zarządzane przez różne podmioty¹⁸. Na terenie

¹⁸Szczegółowe dane zawarte są w *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020*, s. 35-36.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

gminy działa 17 klubów sportowych. Według statystyk GUS z 2014 roku, zrzeszają one 589 członków oraz organizują zajęcia w 40 sekcjach, dla 648 osób. W ich działalność zaangażowanych jest 3 trenerów i 11 instruktorów.

- Odolanowski Dom Kultury jest kluczowym organizatorem aktywności kulturalnej mieszkańców. Miesięcznie korzysta z jego usług ok. 340 osób. Corocznie jest organizatorem ok. 80 imprez (ich liczba w ostatnich 5 latach sukcesywnie wzrasta: 2015 – 76, 2014 – 60, 2013 – 68, 2012 – 46). Mają one zróżnicowaną formę od koncertów, przeglądów, seansów filmowych, wydarzeń teatralnych, po spotkania, prelekcje czy wystawy. Statystyki rejestrują wszakże sporą fluktuację ich uczestników: od 108 548 w 2014 do 74 440 w 2016. Na terenie gminy działa 18 grup artystycznych zrzeszających 242 osoby. Sieć placówek kulturalno – oświatowych uzupełnia 14 świetlic wiejskich i osiedlowych. W strukturze ODK działa Muzeum Regionalne z ekspozycją sztuki, pamiątek regionalnych i historycznych. W opracowanej strategii ODK wskazuje się na słabe strony tego obiektu, do których zaliczono: „zniszczoną i нефункционаlną salą koncertową z niewystarczającą ilością miejsc dla publiczności, małe pomieszczenia na zajęcia taneczne, niewystarczające środki finansowe na organizację imprez kulturalno – artystycznych i działalność edukacyjno – warsztatową, małe i нефункционаłne pomieszczenie na zbiory muzealne, brak oferty zajęć skierowanych do osób w wieku 40-60 lat, niedostateczne wyposażenia w sprzęt do zajęć teatralnych, tanecznych, rytmicznych, plastycznych, słaba technicznie i graficznie strona Internetowa, niewystarczająca liczba instruktorów”¹⁹.
- Sieć instytucjonalna pomocy społecznej obejmuje jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Odolanów, poza Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, funkcjonują: Gminno-Miejskie Centrum Pomocy „Wiara – Nadzieja – Miłość” w Odolanowie, w strukturach którego działają Środowiskowy Dom Samopomocy, Odolanowski Dom Pomocy Społecznej, Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych, Pokój Interwencji Kryzysowej oraz Świetlica abstynencka, a także Warsztaty Terapii Zajęciowej w Odolanowie, Centrum Integracji Społecznej w Odolanowie, Dom Ochronny Poczętego Życia Zgromadzenia Zakonnego Sióstr Jezusa Miłosiernego w Odolanowie, Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Odolanowie oraz

¹⁹ <http://www.odk.odolanow.pl/index.php/strategia-rozwoju-odk>

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Świetlice Środowiskowe w Uciechowie, Raczycach, Nabyszycach, Wierzbnie, Tarchałach Wielkich, Hucie, Świecy i w Garkach²⁰.

PODSUMOWANIE

Zidentyfikowane na podstawie dostępnych danych negatywne zjawiska ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej są w gminie skoncentrowane na obszarze centrum Odolanowa oraz w kilku większych miejscowości w tym w Bonikowie, Gliśnicy, Nabyszycach i Raczycach, gdzie kumulują się procesy zapewniania mieszkańcom różnorodnych usług publicznych. Przestrzeń ta w świetle dokumentów i zawartych w nich diagnoz jest szczególnie istotna dla efektywnego przeprowadzenia procesów rewitalizacji miasta.

System komunikacyjny gminy i miasta w swojej aktualnej formie generuje liczne uciążliwości dla jego użytkowników. Ich koncentracja w centrum miasta, ze względu na nasilony ruch tranzytowy na drogach wojewódzkich oraz towarzyszące temu zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i rosnący poziom hałasu, wymaga podjęcia działań zmierzających do rozładowania tego narastającego problemu. Inwestycją docelowo rozwiązującą problem koncentracji ruchu drogowego powinna stać się z czasem obwodnica miasta Odolanowa. Problem ten był sygnalizowany w poprzednim dokumencie rewitalizacyjnym i jak dotychczas nie został rozwiązany²¹. Ważną a niezaspokojoną potrzebą jest ograniczona dostępność komunikacyjna wsi na terenie gminy. Spora część mieszkańców tych terenów ma bowiem poważne problemy ze skomunikowaniem się z innymi miejscowościami w gminie. W ramach działań rewitalizacyjnych należy uwzględnić przedsięwzięcia służące jego usprawnienie polegające min. Na modernizacji i rozwoju systemu dróg lokalnych, chodników, tras i ścieżek rowerowych oraz miejsc parkingowych. Jedną z miejscowości gdzie ten problem jest silnie podkreślany są Nabyszyce, gdzie mieszkańcom szczególnie doskwiera brak chodników. Warto tu podkreślić, iż w badaniach przeprowadzonych na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020, 23% respondentów oceniła jakość dróg jako złą lub bardzo złą²².

²⁰Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, s. 67-68.

²¹Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Odolanów na lata 2013-2020, s. 2.

²²Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020, s. 78.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Baza rekreacyjna i sportowa w gminie jest oceniana dość dobrze. Jednocześnie jednak sygnalizowana jest niewystarczająca ilość obiektów rekreacyjno-sportowych na niektórych terenach. Dotyczy to m. in. miejscowości Glińnica, Nabyszyce i Raczyce.

W procesach rewitalizacyjnych, których ważnym aspektem jest poprawa jakości przestrzeni publicznych i zaspokajanie związanych z tym aspiracji mieszkańców. Powinny one tym samym dążyć do transformacji tej przestrzeni gminy i miasta, która zaburza pozytywny wizerunek Odolanowa, jako miejsca identyfikowanego z wysokimi standardami. Program rewitalizacji powinien w należyty sposób zaakcentować oprócz warunków godnego zamieszkania, zaspokojenie potrzeby funkcjonowania w dobrze urządzonej i wartościowej estetycznie przestrzeni publicznej. Jednym z takich problemów jest także niezadowalający stan techniczny wielu obiektów zabytkowych zlokalizowanych na jej terenie.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Stan środowiska w gminie Odolanów nie budzi poważniejszych obaw. Negatywne zjawiska są stosunkowo łatwe do zidentyfikowania i występują w umiarkowanym nasileniu.

W subiektywnej ocenie mieszkańców, która znalazła wyraz w dyskusji podczas warsztatu planistyczno-konsultacyjnego z liderami lokalnymi oraz w zebranych ankietach, najważniejsze problemy w sferze środowiskowej to występowanie budynków mieszkalnych i gospodarczych pokrytych azbestem, zanieczyszczenie powietrza przez stare i nieefektywne systemy grzewcze, zły stan terenów zielonych na obszarach wiejskich, w tym wymagające rekultywacji zbiorniki wodne (np. stawy w centrum Nabyszyc) i niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Większość tych opinii znajduje potwierdzenie w obiektywnych danych. Budynki pokryte azbestem występują na terenie gminy we wsi Boników (według danych Urzędu z początku 2017 r. jest ich tam 78) oraz w Odolanowie, głównie w jego centrum, które zostanie wyznaczone jako obszar do rewitalizacji (316). Gmina posiada *Programu Usuwania Azbestu z terenu Gminy i Miasta Odolanów*, w którym zaplanowano działania zmierzające do jego całkowitego usunięcia do 2032 r., a jego zapisy są sukcesywnie realizowane.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy i Miasta Odolanów 2015-2020 stwierdza, że na obszarze miasta Odolanów dopuszczalną normę przekracza jedynie średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu, podczas gdy pozostałe zanieczyszczenia pozostają w granicach dopuszczalnych norm. Przyczyną zanieczyszczeń w mieście i gminie są przede wszystkim spalanie węgla jako paliwa do ogrzewania budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz ruch samochodowy. Nie występują natomiast zagrożenia wynikające z emisji przemysłowej (z powodu odpowiedniego wyposażenia zakładów w instalacje do minimalizacji emisji zanieczyszczeń)²³. Zatem, jak autorytatywnie stwierdza przywoływany dokument, „Za stan powietrza oraz przekroczenia dopuszczalnych stężeń szkodliwych substancji odpowiada niska emisja”²⁴.

W zakresie gospodarki niskoemisyjnej główne problemy w gminie to:

- „1. *Energochłonność infrastruktury publicznej w szczególności wynikająca z braku termomodernizacji części budynków, ograniczonego wykorzystania OZE, przestarzałego oświetlenia istniejącego w budynkach i przestarzałych lamp oświetlenia drogowego .*
2. *Emisja pochodząca z transportu w tym związana z dalej istniejącym deficytem alternatywnych dróg rowerowych.*
3. *Brak termomodernizacji i modernizacji odnoszącej się do części budynków budownictwa wielorodzinnego.*
4. *Niewykorzystany potencjał zainteresowania mieszkańców działaniami ograniczającymi niską emisję w Gminie i Mieście”.*

Teza o niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców trudna jest do empirycznego zweryfikowania podczas prac nad *Lokalnym Programem Rewitalizacji*. Zdaje się jej przeczyć np. fakt, że w gminie nie występuje na dużą skalę zjawisko dzikich wysypisk śmieci. Obecnie jedyne takie znajduje się we wsi Uciechów.

PODSUMOWANIE

Projektowane działania rewitalizacyjne powinny przyczynić się do rozwiązania problemów wskazanych w *Programie Gospodarki Niskoemisyjnej*. Wskazane są zwłaszcza prace

²³*Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy i Miasta Odolanów 2015-2020*, s. 8

²⁴Tamże.

termomodernizacyjne i budowa dróg rowerowych. Naturalną lokalizacją takich przedsięwzięć jest centrum Odolanowa oraz największe wsie gminy.

Zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich warto koncentrować się na przedsięwzięciach poprawiających jednocześnie stan środowiska oraz infrastruktury społecznej (porządkowanie terenów zielonych, nowe nasadzenia w parkach, odnowa stawów w Nabyszycach i terenów wokół z przeznaczeniem na cele rekreacyjne.

Pośredniemu oddziaływaniu na proekologiczne postawy mieszkańców służyć będą wszelkie działania „miękkie” wzmacniające więzi sąsiedzkie, identyfikację ze wspólnotą lokalną i poczucie odpowiedzialności za miejsce, w którym się żyje.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

2.

DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

PROCEDURA I PRZESŁANKI WYZNACZENIA GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, a w ślad za nią także w *Wtycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju oraz *Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+* za obszar zdegradowany uznaje się teren, na którym zdiagnozowano współwystępowanie: (1) koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz (2) negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przyjmuje się ponadto, że delimitacja obszaru zdegradowanego powinna zostać przeprowadzona na podstawie dostępnych, mierzalnych i obiektywnych wskaźników, w sposób rzetelny i metodologicznie poprawny.

Aby uczynić zadość powyższym wymaganiom delimitację obszaru zdegradowanego w gminie Odolanów przeprowadzono, opierając się na możliwie najnowszych danych dostarczonych przez Urząd Gminy oraz pozyskanych z systemu statystyk publicznej. W większości były to dane za 2016 r. lub na koniec 2016 r.

Przyjęto założenie, że na obszarach wiejskich gminy Odolanów jednostkami analizy będą miejscowości (wsie, osady), nawet jeżeli możliwe było pozyskanie niektórych danych na większym poziomie szczegółowości, np. z podziałem na ulice. Kierowano się przy tym faktem, iż miejscowości te są stosunkowo nieduże i w ich obrębie nie występuje podział na mniejsze jednostki funkcjonalne. W mieście Odolanów natomiast dane zbierano i analizowano z uwzględnieniem podziału na ulice, by dopiero w kolejnym kroku agregować je na poziomie większej całości, stanowiącej jednostkę urbanistyczną możliwie jednorodną morfologicznie, zwartą społecznie i wyodrębnioną funkcjonalnie.

Jako kryteria służące zdiagnozowaniu stanu kryzysowego w sferze społecznej przyjęto:

1. Dla bezrobocia:

Fundusze Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

- odsetek osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym powyżej średniego poziomu w gminie;
- występowanie co najmniej dwóch spośród szczególnie degradujących form bezrobocia (bezrobocia długotrwałego, bezrobocia osób do 25 r. ż. lub bezrobocia osób po 50 r. ż.), mierzonych odsetkiem osób odpowiedniej kategorii w ludności w wieku produkcyjnym, na poziomie wyższym niż średnia w gminie.

2. Dla ubóstwa:

- liczbę osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców powyżej średniej w gminie;
- liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców powyżej średniej w gminie.

3. Dla bezpieczeństwa:

- liczbę „niebieskich kart” na 1000 mieszkańców powyżej średniej w gminie;
- liczbę czynów karalnych stwierdzonych na 1000 mieszkańców powyżej średniej w gminie.

4. Dla uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym:

- liczbę organizacji pozarządowych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców poniżej średniej w gminie;
- frekwencję w wyborach do Rady Gminy i Miasta Odolanów w 2014 r. niższą niż frekwencja w gminie.

Wybór powyższych kryteriów został w przypadkach mogących budzić wątpliwości uzasadniony w odpowiednich fragmentach diagnozy. Dodać też należy, że jak zawsze w takich wypadkach był on kompromisem pomiędzy trafnością wykorzystywanych wskaźników, ich rzetelnością, oraz łatwością pozyskiwania informacji o ich wartości.

Tab. 2.1. Wartości wskaźników wykorzystywanych w diagnozie stanu kryzysowego w sferze społecznej dla obszarów wiejskich w gminie Odolanów.

MIEJSCOWOŚĆ	Bezrobotni ogółem w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni długotrwałe w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni do 25 r. ż. w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni po 50 r. ż. w ludności w wieku produkcyjnym	Osoby objęte pomocą społeczną ogółem / 1000 ludności	Osoby objęte pomocą społeczną z powodu ubóstwa / 1000 ludności	Niebieskie karty / 1000 ludności	Czyny karalne / 1000 ludności	Organizacje pozarządowe / 1000 ludności	Frekwencja w wyborach do Rady Gminy i Miasta Odolanów w 2014 r.
średnia wartość wskaźnika w gminie	3,49%	1,15%	0,65%	0,82%	37,42	25,59	1,40	9,69	1,14	63,12%

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY I MIASTA ODOLANÓW NA LATA 2017-2022

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

BABY	6,98%	2,33%	0,78%	1,55%	36,84	21,05	0,00	0,00	0,00	64,47%
BIADASZKI	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	68,37%
BONIKÓW	3,38%	1,30%	0,52%	1,04%	43,12	36,48	6,63	14,93	1,66	49,11%
GARKI	3,04%	1,42%	0,20%	0,81%	34,08	18,35	1,31	2,62	1,31	49,11%
GLIŚNICA	4,63%	1,39%	0,46%	1,85%	38,58	26,71	2,97	5,93	0,00	68,37%
GORZYCE MAŁE	4,56%	0,83%	2,49%	0,00%	38,27	28,06	2,55	12,76	2,55	64,47%
GROCHOWISKA	2,50%	2,50%	0,00%	0,00%	47,62	15,87	0,00	0,00	0,00	69,82%
HUTA	2,93%	0,53%	0,80%	0,53%	50,34	31,88	0,00	6,71	0,00	69,82%
KACZORY	3,51%	1,75%	0,00%	0,88%	15,46	10,31	0,00	0,00	0,00	68,37%
KUROCH	3,03%	1,52%	0,00%	0,00%	80,00	60,00	0,00	0,00	0,00	57,31%
LIPINY	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	57,20%
NABYSZYCE	3,37%	1,69%	0,84%	0,56%	49,91	33,27	1,85	5,55	0,00	57,31%
NADSTAWKI	5,62%	1,12%	0,00%	0,00%	22,06	22,06	0,00	7,35	0,00	69,82%
PAPIERNIA	11,11%	0,00%	0,00%	11,11%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69,82%
RACZYCE	4,44%	1,75%	0,70%	1,05%	40,94	28,81	0,76	6,82	0,76	60,80%
ŚWIECA	3,26%	1,40%	0,78%	0,62%	39,88	18,48	0,97	7,78	0,00	59,90%
TARHAŁY MAŁE	3,82%	0,00%	0,00%	0,76%	84,11	51,40	0,00	4,67	0,00	58,97%
TARHAŁY WIELKIE	2,91%	0,67%	0,34%	0,90%	17,48	16,75	2,18	11,65	0,73	61,57%
TRZCIELINY	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69,82%
UCIECHÓW	3,79%	0,58%	1,02%	0,58%	40,26	27,15	0,94	2,81	0,94	57,20%
WIERZBNO	3,20%	0,99%	0,99%	0,25%	47,06	41,18	2,94	5,88	1,47	58,97%
WISŁAWKA	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	68,37%

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

Spełnienie każdego z opisanych powyżej kryteriów diagnozy stanu kryzysowego skutkowało przyznaniem punktu. Za obszary koncentracji negatywnych zjawisk społecznych postanowiono uznać miejscowości, które uzyskały co najmniej sześć punktów, czyli spełniły trzy czwarte opisanych kryteriów. Były to wsie: Boników, Gliśnica, Nabyszyce i Raczyce.

Tab. 2.2. Stan kryzysowy w sferze społecznej na obszarach wiejskich w gminie Odolanów – punktacja.

MIEJSCOWOŚĆ	Bezrobocie ogółem	Degradujące formy bezrobocia	Pomoc społeczna ogółem	Pomoc społeczna z powodu ubóstwa	Bezpieczeństwo - Niebieskie Karty	Bezpieczeństwo - czyny karalne	Aktywność społeczna - NGO	Aktywność społeczna - frekwencja	SUMA PUNKTÓW
-------------	----------------------	------------------------------------	------------------------------	---	---	-----------------------------------	---------------------------------	--	-----------------

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

BABY	1	1	0	0	0	0	1	0	3
BIADASZKI	1	0	0	0	0	1	1	0	3
BONIKÓW	0	1	1	1	1	1	0	1	6
GARKI	0	0	0	0	0	0	0	1	1
GLIŚNICA	1	1	1	1	1	0	1	0	6
GORZYCE MAŁE	1	0	1	1	1	1	0	0	5
GROCHOWISKA	0	0	1	0	0	0	1	0	2
HUTA	0	0	1	1	0	0	1	0	3
KACZORY	1	1	0	0	0	0	1	0	3
KUROCH	0	0	1	1	0	0	1	1	4
LIPINY	0	0	0	0	0	0	1	1	2
NABYSZYCE	0	1	1	1	1	0	1	1	6
NADSTAWKI	1	0	0	0	0	0	1	0	2
PAPIERNIA	1	0	0	0	0	0	1	0	2
RACZYCE	1	1	1	1	0	0	1	1	6
ŚWIECA	0	1	1	0	0	0	1	1	4
TARCHAŁY MAŁE	1	0	1	1	0	0	1	1	5
TARCHAŁY WIELKIE	0	0	0	0	1	1	1	1	4
TRZCIELINY	0	0	0	0	0	0	1	0	1
UCIECHÓW	1	0	1	1	0	0	1	1	5
WIERZBNO	0	0	1	1	1	0	0	1	4
WISŁAWKA	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

We wszystkich wsiach, w których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, stwierdzono także zachodzenie drugiej z przesłanek pozwalających uznać je za obszar zdegradowany, tj. występowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Mianowicie:

- w sferze gospodarczej –

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- niższą od średniej gminnej liczbę podmiotów gospodarczych w bazie CEIDG na 1000 mieszkańców w Bonikowie, Glińnicy, Nabyszycach i Raczycach;
- spadek liczby podmiotów gospodarczych w bazie CEIDG w 2016 r. w Glińnicy;
- w sferze środowiskowej –
 - występowanie obiektów pokrytych azbestem w Bonikowie;
- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej –
 - brak chodników w Nabyszycach;
 - brak terenów rekreacyjnych w Bonikowie, Glińnicy i Nabyszycach.

Tab. 2.3. Wskaźniki stanu kryzysowego w sferze środowiskowej, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej na obszarach wiejskich w gminie Odolanów (wyłącznie miejscowości ze zdiagnozowaną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych).

MIEJSCOWOŚĆ	Występowanie budynków pokrytych azbestem	Podmioty zarejestrowane w CEIDG / 1000 ludności	Spadek liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w 2016 r.	Chodniki	Zagospodarowane tereny rekreacyjne we wsi
średnia wartość wskaźnika w gminie		57,73			
BONIKÓW	TAK	39,80			BRAK
GLIŃNICA		38,58	TAK		BRAK
NABYSZYCE		33,27		BRAK	BRAK
RACZYCE		54,59			

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

Tym samym wypełnione zostały przesłanki zaliczenie wymienionych miejscowości do obszaru zdegradowanego.

W mieście Odolanów posłużono się niemal tym samym zestawem kryteriów stanu kryzysowego w sferze społecznej i związanych z nimi wskaźników, prowadząc jednak analizę pierwotnie w podziale na ulice ²⁵. Największą koncentrację problemów społecznych stwierdzono w następujących miejscach:

²⁵ Zrezygnowano z przyczyn metodologicznych z kryteriów odnoszących się do frekwencji wyborczej, nie można bowiem pozyskać w tej materii danych z podziałem na ulice, i liczby organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców, gdyż organizacja ta, niezależnie od tego gdzie zarejestrowane, obejmują z reguły swoim działaniem co najmniej obszar całego miasta.

Fundusze Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

- po 6 punktów – ul. Kaliska, Rynek;
- po 5 punktów - ulice Dworcowa, Ludomiry Namysł, Słoneczna;
- po 4 punkty – ulice Józefa Bema, Krotoszyńska, Osiedle 25-lecia PRL, Plac Kościuszki, Raszkowska.

Lokalizacje te koncentrują się w centralnej części miasta, dlatego też wyodrębniono jako potencjalny obszar rewitalizacji teren w ścisłym centrum Odolanowa ograniczony ulicami: Dworcową, Bartosza, Parkową, Mikołaja Kopernika i Słoneczną, obejmujący poza wymienionymi ulicami: Franciszka Sójki, 1 Maja, Ludomiry Namysł, Józefa Cofalskiego, Rynek, Plac Kościuszki, Zamkową i Wiosny Ludów. Dołączono do niego tereny powiązane z nim funkcjonalnie: od strony wschodniej ulicę Kaliską i Dąbrówki, a od północnozachodniej ulice Krotoszyńską, Raszkowską i Osiedle 25-lecia PRL.

Dla tak określonego obszaru wartości wskaźników służących do diagnozy stanu kryzysowego w sferze społecznej przedstawia tabela poniżej:

Tab. 2.4. Wartości wskaźników stanu kryzysowego w sferze społecznej dla obszaru zdegradowanego w Odolanowie.

MIEJSCOWOŚĆ	Bezrobotni ogółem w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni długotrwale w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni do 25 r. ż. w ludności w wieku produkcyjnym	Bezrobotni po 50 r. ż. w ludności w wieku produkcyjnym	Osoby objęte pomocą społeczną ogółem / 1000 ludności	Osoby objęte pomocą społeczną z powodu ubóstwa / 1000 ludności	Niebieskie karty / 1000 ludności	Czyny karalne / 1000 ludności
średnia wartość wskaźnika w gminie	3,49%	1,15%	0,65%	0,82%	37,42	25,59	1,40	9,69
OBSZAR ZDEGRADOWANY W ODOLANOWIE	4,02%	1,31%	0,61%	1,49%	47,72	32,16	2,07	29,05

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

Jak widać w poniższej tabeli, obszar ten jako całość spełnia 6 wyżej opisanych kryteriów, co pozwala zaliczyć go do terenów, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych.

Tab. 2.5. Stan kryzysowy w sferze społecznej na obszarze zdegradowanym w Odolanowie – punktacja.

MIEJSCOWOŚĆ	Bezrobocie ogółem	Degradujące formy bezrobocia	Pomoc społeczna ogółem	Pomoc społeczna z powodu ubóstwa	Bezpieczeństwo - Niebieskie Karty	Bezpieczeństwo - czyny karalne	Aktywność społeczna - NGO	Aktywność społeczna - frekwencja	SUMA PUNKTÓW
-------------	-------------------	------------------------------	------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	---------------------------	----------------------------------	--------------

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

OBSZAR ZDEGRADOWANY W ODOLANOWIE	1	1	1	1	1	1	-	-	6
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

Ponadto na omawianym obszarze stwierdzono także występowanie negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, takich jak:

- spadek liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG,
- występowanie obiektów pokrytych azbestem,
- brak miejsc parkingowych,
- częściowy brak chodników,
- znaczny udział budynków wpisanych do ewidencji zabytków.

Tym samym spełniona została druga przesłanka pozwalająca uznać omawiany teren za obszar zdegradowany.

Tab. 2.6. Wskaźniki stanu kryzysowego w sferze środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarze zdegradowanym w Odolanowie.

MIEJSCOWOŚĆ	Występowanie budynków pokrytych azbestem	Spadek liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w 2016 r.	Budynki wpisane do ewidencji zabytków / 1000 ludności	Miejsca parkingowe / 1000 ludności
średnia wartość wskaźnika w gminie			32,03	89,87*
OBSZAR ZDEGRADOWANY W ODOLANOWIE	TAK	TAK	87,14	52,90

*Wartość referencyjną w tym przypadku stanowi średnia dla obszaru zurbanizowanego w gminie, tj. miasta Odolanów.

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

Ze względu na konieczność koncentracji działań rewitalizacyjnych oraz ustawowy limit 30% mieszkańców gminy zamieszkujących obszar rewitalizowany, postanowiono w gminie Odolanów wyznaczyć jako obszar do rewitalizacji wsie Glińnica, Nabyszyce i Raczyce oraz opisany wyżej obszar zdegradowany w Odolanowie. Łącznie obszar do rewitalizacji ma powierzchnię 2,71 km², co stanowi 1,99% powierzchni gminy, i jest zamieszkanym przez 4293 osoby, co stanowi 28,69% ogółu jej mieszkańców.

Granice obszaru przedstawiono na poniższych mapach.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

MAPY OBSZARU DO REWITALIZACJI

Rys. 2.1. Obszar rewitalizowany – wieś Glińnica.

Rys. 2.2. Obszar rewitalizowany – wieś Nabyszyce.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

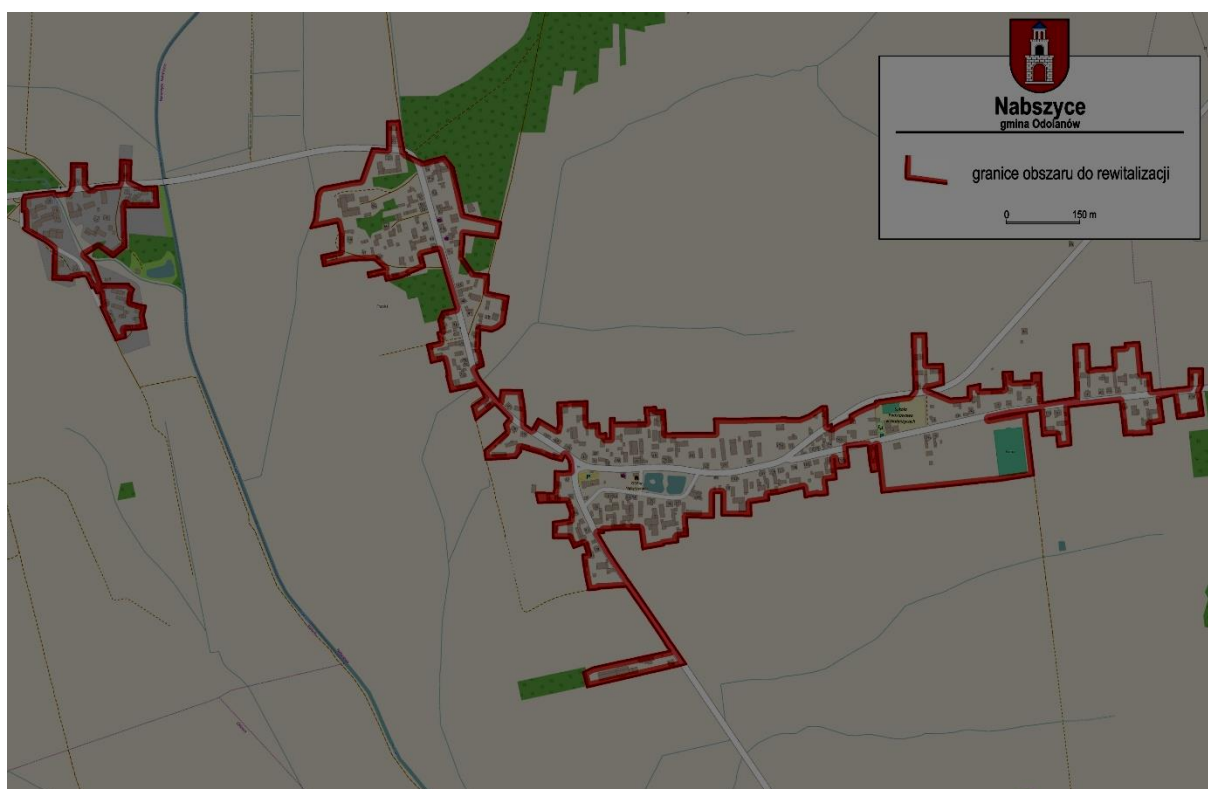

MINISTERSTWO
ROZWOJU

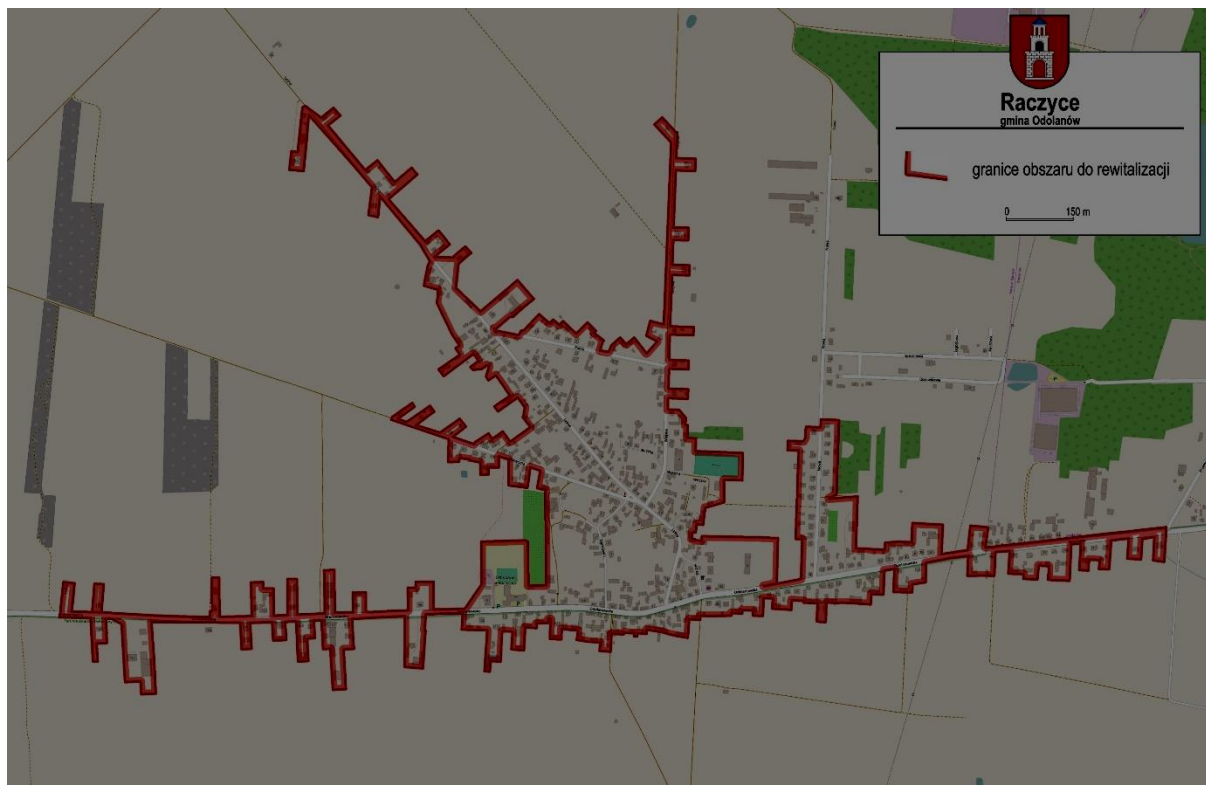
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

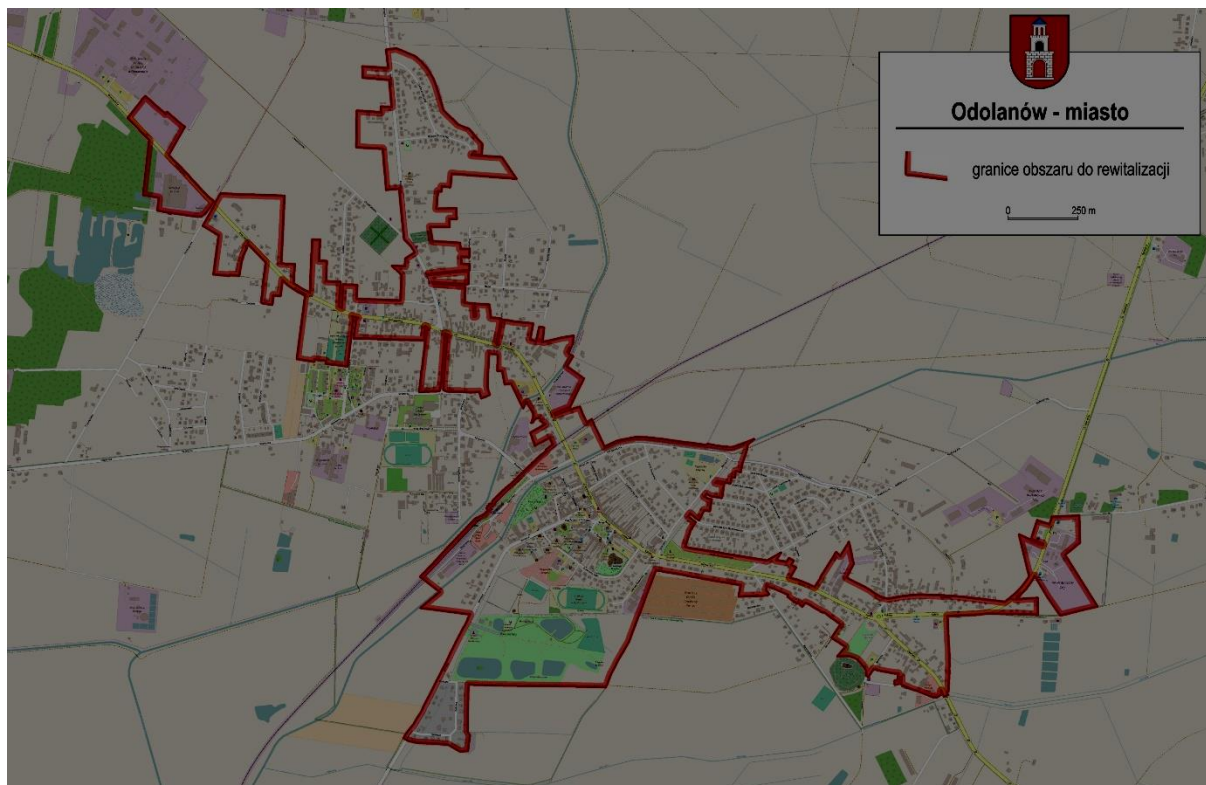

Rys. 2.3. Obszar rewitalizowany – wieś Raczyce.

Rys. 2.4. Obszar rewitalizowany – miasto Odolanów.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

3.

WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO ORAZ CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI

Punktem wyjścia do opracowania poniżej przedstawionej wizji obszaru rewitalizowanego oraz celów i kierunków działań rewitalizacyjnych była przedstawiona w poprzednich rozdziałach diagnoza potrzeb rewitalizacyjnych gminy Odolanów. Punkty odniesienia stanowiły misja i cele sformułowane w obowiązujących dokumentach strategicznych i planistycznych gminy, w szczególności w *Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025* i *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020*. Udział mieszkańców w tworzeniu wizji obszaru rewitalizowanego oraz celów i kierunków rewitalizacji realizowany był poprzez ich udział w pracach Zespołu ds. Rewitalizacji, warsztacie konsultacyjno-planistycznym, ankietę oraz konsultacjach społecznych projektu całego dokumentu. Ostatecznie przyjęto następującą wizję obszaru rewitalizowanego po zakończeniu działań rewitalizacyjnych:

WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Obszar centrum Odolanowa oraz wsi Glińnica, Nabyszyce i Raczyce zamieszkuje zintegrowana i dumna ze swoich osiągnięć społeczność, która dzięki walorom kulturowym i przyrodniczym najbliższego otoczenia oraz odzyskanemu poczuciu sprawstwa dostrzega w swojej gminie szanse na godne i szczęśliwe życie.

Problemy komunikacyjne oraz niedostatki w infrastrukturze technicznej i społecznej przestały być bolączką mieszkańców. Młodzi ludzie odnajdują w swoim bezpośrednim otoczeniu bogatą ofertę edukacyjną, dorośli – szanse satysfakcjonującej pracy, seniorzy – wysokiej jakości usługi opiekuńcze. Wszyscy, niezależnie od wieku, korzystają ze zmodernizowanej infrastruktury komunikacyjnej, sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.

Zrewitalizowane przestrzenie publiczne dzięki swojej funkcjonalności i estetyce stały się ulubionymi miejscami mieszkańców. Toczy się w nich harmonijne życie osób w różnym wieku, różnych zawodów i zainteresowań, także grup wcześniej defaworyzowanych. Integracji

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

społecznej sprzyja wysoka aktywność organizacji pozarządowych i spontaniczne działania nieformalnych grup mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej.

Sieć ścieżek rowerowych i pieszych zachęca zarówno miejscowych, jak i przyjezdnych do kontaktu z naturą i poznawania unikatowej przyrody na terenie gminy. Obsługa ruchu turystycznego jest jedną z rozwijających się gałęzi zróżnicowanej, niezagrażającej środowisku i społecznie odpowiedzialnej gospodarki lokalnej.

Dzięki inwestycjom w infrastrukturę kulturalną i edukacyjną na obszarze rewitalizowanym wzmocnił się centrotwórczy potencjał Odolanowa, a działanie podjęte na terenie Gliśnicy, Nabyszyc i Raczyc znajdują naśladowców w innych wsiach gminy.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów lata 2017-2022 wyróżniono dwa cele, ujmujące syntetycznie zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne gminy w poszczególnych sferach rewitalizacji: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Każdy cel został rozpisany na bardziej szczegółowe kierunki działania, wskazujące rodzaj przedsięwzięć, jakie należy podejmować w procesie rewitalizacji. Jak już wspomniano, zarówno cele, jak i kierunki opisane poniżej są wynikiem uspołecznionego procesu decyzyjnego.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CEL 1.

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W ZMODERNIZOWANEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE ODOLANÓW

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

1. Adaptacja, modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej celom opiekuńczym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym na obszarze rewitalizowanym.
2. Dostosowanie obiektów publicznych na obszarze rewitalizowanym do nowych funkcji wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców.
3. Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym.
4. Likwidacja barier i niedogodności komunikacyjnych z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa uczestników ruchu i ochrony środowiska przyrodniczego gminy.
5. Stymulowanie rozwoju lokalnego poprzez wzmocnienie centrotwórczego potencjału Odolanowa.

CEL 2.

ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA GMINY ODOLANÓW

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

1. Wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego.
2. Włączanie w życie społeczne grup defaworyzowanych, w szczególności seniorów, rodzin wielodzietnych, młodzieży o niskim kapitale kulturowym na obszarze rewitalizowanym.
3. Wspieranie środowisk trzeciego sektora i grup nieformalnych w działaniach na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

4.

PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

LISTA A GŁÓWNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W wyniku prac prowadzonych w Urzędzie Gminy i Miasta Odolanów, dyskusji na forum Zespołu ds. Rewitalizacji, warsztatu konsultacyjno-planistycznego z udziałem liderów lokalnych oraz otwartego naboru propozycji projektów rewitalizacyjnych zaplanowano do realizacji w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* następujące przedsięwzięcia:

1. Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku ratusza oraz zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń poddasza budynku ratusza wraz z elementami infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem przyległego terenu.
2. Przebudowa kościoła poewangelickiego na salę wielofunkcyjną wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu.
3. Rewitalizacja dworca PKP w Odolanowie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu.
4. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Raczyce – Uciechów.
5. Przebudowa Placu Kościuszki w Odolanowie.
6. Przebudowa grobli na rzece Barycz w Odolanowie wraz z wykonaniem ścieżki rowerowej.

Poniżej zaprezentowano je w formie tabelarycznej, charakteryzując w sposób zgodny z wymaganiami *Wtycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. oraz *Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

L.P.	1
NAZWA PROJEKTU	PRZEBUDOWA, ROZBUDOWA I NADBUDOWA BUDYNKU RATUSZA ORAZ ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA POMIESZCZEŃ PODDASZA BUDYNKU RATUSZA WRAZ Z ELEMENTAMI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO TERENU
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	ul. Rynek 11, 63-430 Odolanów
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Kompleksowy remont budynku Ratusza w którym będzie się mieścić siedziba władz Gminy i Miasta Odolanów wraz z adaptacją pomieszczeń poddasza na cele społeczne (m in. siedziba Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, biuro bezpłatnej pomocy prawnej, siedziba Miejsko-Gminnego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Odolanowie).
PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	06.2018 - 06.2020
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 2, 3, 5 CEL 2.: kierunki 2, 3
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanowa, w szczególności obszaru rewitalizowanego, osoby korzystające z bezpłatnych porad prawnych oraz osoby, których dotyczy problem uzależnienia od alkoholu korzystające z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osoby zajmujące się sportem na terenie Gminy i Miasta Odolanów.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	4 525 490,72 zł
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH OCENY I ZMIERZENIA	Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarach miejskich – 1 (protokół odbioru prac) Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 (protokół odbioru prac) Powierzchnia użytkowa zrewitalizowanych pomieszczeń – 943,82 m² (protokół odbioru prac) Liczba mieszkańców korzystających z obiektu w ciągu roku – ok. 500 (oszacowane za pomocą ankiety)

L.P.	2
NAZWA PROJEKTU	PRZEBUDOWA KOŚCIOŁA POEWANGELICKIEGO NA SALĘ WIELOFUNKCYJNĄ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO TERENU
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	Plac Kościuszki, 63-430 Odolanów
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Rewitalizacja kościoła poprzez zmianę jego sposobu użytkowania z religijnego na obiekt o charakterze kulturalnym i edukacyjnym oraz rewitalizacja terenu zieleni miejskiej otaczającej dawny kościół. Zaplanowano, że główne pomieszczenie w budynku będzie użytkowane jako sala koncertowa, wystawiennicza i konferencyjna, wykorzystywana zarówno podczas imprez organizowanych przez jednostki gminne, jak i organizacje społeczne.
PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	01.2018 - 12.2018
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT	CEL 1.: kierunki 1, 2, 3, 5 CEL 2.: kierunki 1

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanowa, w szczególności osoby z obszaru rewitalizowanego.
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	2 123 215,44 zł
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH OCENY I ZMIERZENIA	Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarach miejskich – 1 (protokół odbioru prac) Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 (protokół odbioru prac) Powierzchnia użytkowa zrewitalizowanego obiektu – 377,00 m ² (protokół odbioru prac) Liczba mieszkańców korzystających ze zmodernizowanego obiektu w ciągu roku – ok. 500 (szacowane na podstawie ankiety)

L.P.	3
NAZWA PROJEKTU	REWITALIZACJA DWORCA PKP W ODOLANOWIE WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO TERENU
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	ul. Dworcowa, 63-430 Odolanów
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Prace elewacyjne wraz z oświetleniem, utwardzenie terenu z kostki brukowej wokół budynku, montaż balustrad, wykonanie nowego napisu miejscowości. W pomieszczeniach byłej przychodni lekarskiej, mieszczących się na parterze istniejącego budynku byłego dworca PKP w Odolanowie, utworzony zostanie Dzienny Dom „Senior +”.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	01.2018 - 12.2018
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 2, 3, 5 CEL 2.: kierunki 2
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanów, w tym obszaru rewitalizowanego, w szczególności osoby starsze 65 + nieaktywne zawodowo.
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	184 897,92 zł
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH OCENY I ZMIERZENIA	Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarach miejskich – 1 (protokół odbioru prac) Powierzchnia użytkowa zrewitalizowana – ok. 280 m ² (protokół odbioru prac) Liczba osób korzystających z obiektu – ok. 30 w ramach „Senior +” oraz ok. 100 rocznie w ramach organizacji szkoleń, kursów itp. (szacowane na podstawie prowadzonej ewidencji)

L.P.	4
NAZWA PROJEKTU	BUDOWA ŚCIEŻKI PIESZO-ROWEROWEJ RACZYCE – UCIECHÓW
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	W pasie drogi powiatowej nr 5238P od miejscowości Uciechów do miejscowości Raczyce

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Budowana ścieżka będzie przedłużeniem istniejącej ścieżki pieszo-rowerowej wychodzącej z miejscowości Odolanów. Operacja polegać będzie na utwardzeniu odcinka 3147,0 mb o szerokości 2,50 mb kostką brukową o grubości 6 cm (w przypadku zjazdu do posesji 8 cm) wraz z obrzeżami betonowymi, na podsypce cementowo-wapiennej, poprzedzonej 10 cm warstwą stabilizacyjną. Na pewnych odcinkach ścieżki pieszo-rowerowej zaprojektowano barierę U-11a celem zabezpieczenia uczestników ruchu przed upadkiem z wysokości.
PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	06.2018- 06.2020
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 3, 4
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanowa, w szczególności obszaru rewitalizowanego.
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	2 250 000,00
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH OCENY I ZMIERZENIA	Długość wybudowanej ścieżki pieszo-rowerowej – ok 3250 mb (protokół odbioru prac) Liczba mieszkańców korzystających w ciągu roku z wybudowanej ścieżki – ok. 300 (szacowane na podstawie ankiety)

L.P.	5
NAZWA PROJEKTU	PRZEBUDOWA PLACU KOŚCIUSZKI W ODOLANOWIE

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	Plac Kościuszki, 63-430 Odolanów
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Inwestycja położona jest w centrum Odolanowa, od strony wschodniej przyległa do Rynku. Projekt przewiduje: wymianę nawierzchni na jezdni Placu Kościuszki, zatokach postojowych oraz na przyległych chodnikach i zjazdach, zagospodarowanie centralnej wyspy Placu poprzez ustawienie ławek parkowych, stołów, stojaków rowerowych i koszy na śmieci, nasadzenie roślin oraz wymianę słupów i opraw istniejącego oświetlenia. W ramach zadania wydzielone zostaną miejsca postojowe.
PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	01.2019 - 12.2019
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 3, 4, 5
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanów, w szczególności obszaru rewitalizowanego.
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	ok. 1 000 000,00 zł
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH OCENY I ZMIERZENIA	Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 (protokół odbioru prac) Powierzchnia podlegająca rewitalizacji – 2500 m ² (protokół odbioru prac) Liczba mieszkańców korzystających w roku ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej – ok. 1000 (szacowane na podstawie ankiety)

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

L.P.	6
NAZWA PROJEKTU	PRZEBUDOWA GROBLI NA RZECIE BARYCZ W ODOLANOWIE WRAZ Z WYKONANIEM ŚCIEŻKI ROWEROWEJ
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKT	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU	ul. Fr. Sójki, 63-430 Odolanów
ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ	Projekt polega na odbudowie grobli na długości L – 920 m po istniejącej trasie. W ramach przebudowy grobli na jej koronie projektuje się wykonać ścieżkę rowerową o szerokości 2,0 m o nawierzchni asfaltowej z warstwy ścieralnej o gr 4 cm oraz podbudowy z kruszywa łamanego 0/31,5 mm o gr. warstwy 20 cm. Na skarpie odpowietrznej projektuje się wykonać schody skarpowe o konstrukcji żelbetowej.
PRZEWIDYWANY CZAS REALIZACJI PROJEKTU	06.2018 - 12.2020
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKT CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 3, 4
ODBIORCY PROJEKTU	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy i Miasta Odolanów, w szczególności obszaru rewitalizowanego.
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	3 300 000,00 zł
PROGNOZOWANE PRODUKTY I REZULTATY WRAZ ZE SPOSOBEM ICH	Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 (protokół odbioru prac) Długość przebudowanej grobli – 920 mb (protokół odbioru prac) Liczba mieszkańców korzystających w ciągu roku ze ścieżki rowerowej – ok. 300 (szacowane na podstawie ankiety)

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

OCENY
I ZMIERZENIA

LISTA B – CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Listę głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uzupełnią przedsięwzięcia dodatkowe należące do czterech typów:

1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych o funkcjach sportowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizowanym.
2. Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej na obszarze rewitalizowanym ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pieszych i rowerzystów.
3. Rozwój infrastruktury wykorzystywanej do prowadzenia działalności opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej adresowanej do grup wykluczonych na obszarze rewitalizowanym.
4. Działania na rzecz integracji społecznej i podnoszenia kapitału kulturowego mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Ich dokładniejszą charakterystykę zawierają tabele poniżej.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

L.P.	1
NAZWA TYPU PROJEKTU	REWITALIZACJA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH O FUNKCJACH SPORTOWO-REKREACYJNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKTY	Urząd Gminy i Miasta Odolanów
CHARAKTERYSTYKA GRUPY PROJEKTÓW	Projekty tego rodzaju obejmować będą działania zmierzające do poprawy stanu przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym. Mają być odpowiedzią na zdiagnozowany brak lub dewastację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej we wsiach Glińnica, Nabyszyce i Raczyce oraz w centrum Odolanowa. Pośrednio przyczynić się też mają do osiągnięcia założonych w <i>Lokalnym Programie Rewitalizacji</i> celów społecznych poprzez stworzenie miejsc sprzyjających tworzeniu i pogłębianiu więzi sąsiedzkich i szeroko pojętej integracji społecznej, zwłaszcza integracji międzypokoleniowej, na obszarze rewitalizowanym. Przykładowe przedsięwzięcia należące do tego rodzaju to: • modernizacja boiska sportowego w Glińnicy (montaż piłkołapów, budek sędziowskich, ławek i oświetlenia, budowa szatni, budowa zewnętrznej siłowni); • modernizacja boiska sportowego w Nabyszytach (montaż piłkołapów, budek sędziowskich, ławek i oświetlenia, budowa szatni, budowa boiska do siatkówki plażowej); • odnowa boiska do siatkówki obok sali wiejskiej w Nabyszytach (położenie nowej nawierzchni, montaż słupków, ławek i oświetlenia z uruchamiającym je automatem monetowym); • rekultywacja stawów w Nabyszytach w centrum wsi; • budowa ścieżki pomiędzy stawami w Nabyszytach wraz montażem infrastruktury towarzyszącej (ławki); • modernizacja boiska sportowego w Raczytach (montaż piłkołapów, budek sędziowskich, ławek i oświetlenia, budowa szatni, budowa zewnętrznej siłowni); • modernizacja basenu kąpielowego w Odolanowie (montaż ławek, oświetlenia, remont niecki basenowej, remont boisk, budowa zewnętrznej siłowni); • budowa letniej sceny wraz z zapleczem w ramach rewitalizacji Parku Natury w Odolanowie przy ul. Bartosza; • rewitalizacja Parku 600-lecia w Odolanowie (w tym m. in. nowe nasadzenia, wytyczenie nowych alejek, renowacja fontanny i pomnika św. Marcina).

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

REALIZOWANE PRZEZ PROJEKTY CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 3, 5 CEL 2.: kierunki 1

L.P.	2
NAZWA TYPU PROJEKTU	POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB PIESZYCH I ROWERZYSTÓW
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKTY	Urząd Gminy i Miasta Odolanów

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CHARAKTERYSTYKA GRUPY PROJEKTÓW	Projekty tego rodzaju zmierzać mają do poprawy rozwiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizowanym, zwłaszcza w aspekcie bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów. Mają być odpowiedzią na zdiagnozowany zły stan infrastruktury drogowej we wsiach Glińnica, Nabyszyce i Raczyce oraz w centrum Odolanowa. W wyniku realizacji projektów przewiduje się oprócz wzrostu funkcjonalności sieci komunikacyjnej także poprawę estetyki przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizowanym. Przykładowe przedsięwzięcia należące do tego rodzaju to: • budowa chodnika lub chodnika ze ścieżką rowerową od końca Nabyszyc do osady Kuroch; • budowa chodnika lub chodnika ze ścieżką rowerową w Nabyszycach od centrum (okolice sali wiejskiej) do końca miejscowości w stronę Kurocha; • budowa ścieżki rowerowej Odolanów – Glińnica; • budowa ścieżki rowerowej Odolanów – Boników; • przebudowa ul. Ludomiry Namysł w Odolanowie (budowa kanalizacji deszczowej, budowa chodników, przejść dla pieszych, wysepek, sygnalizacji świetlnej); • budowa parkingu przy ul. Dworcowej w Odolanowie; • budowa parkingu przy ul. Franciszka Sójki.
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKTY CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 3, 4, 5

L.P.	3
NAZWA TYPU PROJEKTU	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WYKORZYSTYWANEJ DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI OPIEKUŃCZEJ, WYCHOWAWCZEJ I EDUKACYJNEJ ADRESOWANEJ DO GRUP WYKLUCZONYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKTY	Urząd Gminy i Miasta Odolanów

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

CHARAKTERYSTYKA GRUPY PROJEKTÓW	Grupa projektów obejmować ma działania zmierzające do poprawy stanu infrastruktury przeznaczonej do prowadzenia działalności opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym. Zgodnie z diagnozą stan tej infrastruktury wymaga pilnej interwencji. Pośrednio działania te przyczyniać się będą do wzrostu integracji społecznej i zapobiegać wykluczeniu i marginalizacji grup seniorów, tzw. „trudnej” młodzieży itp. Przykładowe przedsięwzięcia należące do tego rodzaju to: · rozbudowa Gminno-Miejskiego Centrum Pomocy „Wiara-Nadzieja-Miłość” w Odolanowie; · modernizacja Odolanowskiego Domu Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu (m. in. remont i przebudowa pomieszczeń, zakup i montaż wyposażenia sali widowiskowej, adaptacja pomieszczeń na sale warsztatowe, ukształtowanie zieleni, wytyczenie ścieżek, budowa miejsc parkingowych); · modernizacje, w tym termomodernizacje, budynków szkół na obszarach rewitalizowanych.
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKTY CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 1.: kierunki 1, 2, 3, 5 CEL 2.: kierunki 1

L.P.	4
NAZWA TYPU PROJEKTU	DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I PODNOSZENIA KAPITAŁU KULTUROWEGO MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZOWANEGO
NAZWA PODMIOTU REALIZUJĄCEGO PROJEKTY	Urząd Gminy i Miasta Odolanów, ewentualnie we współpracy z podmiotami trzeciego sektora działającymi na obszarze rewitalizowanym
CHARAKTERYSTYKA GRUPY PROJEKTÓW	Grupa projektów obejmować ma działania „miękkie” zmierzające do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym opisanym w diagnozie. Najważniejsze kierunki działań to: wzmacniania integracji międzypokoleniowej, aktywizacja społeczna, włączanie w życie społeczne grup marginalizowanych, zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu wśród seniorów, zwiększanie aspiracji i szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizowanego, promowanie aktywności edukacyjnej i kulturalnej jako sposobu spędzania czasu wolnego.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	Preferowane będą przedsięwzięcia wykorzystujące infrastrukturę stworzoną lub zmodernizowaną w efekcie działań opisanych w typie 3 powyżej.
REALIZOWANE PRZEZ PROJEKTY CELE I KIERUNKI REWITALIZACJI	CEL 2.: kierunki 1, 2, 3

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

5.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zapisy *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju oraz *Zasady Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w Ramach WRPO 2014+* jako wymóg konieczny przy opracowaniu programów rewitalizacji stawiają zapewnienie komplementarności projektów i, szerzej, przedsięwzięć rewitalizacyjnych w pięciu następujących wymiarach:

- przestrzennym,
- problemowym,
- proceduralno-instytucjonalnym,
- międzyokresowym,
- źródeł finansowania.

Głównym celem zapewnienia powiązań pomiędzy poszczególnymi zadaniami, projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi jest efektywniejsze wykorzystanie potencjału przestrzeni rewitalizowanej oraz potencjału społeczności mieszkańców, którzy są użytkownikami tej przestrzeni. Komplementarność ma doprowadzić do efektu synergii również w wymiarze proceduralno-instytucjonalnym, tj. zarządzania wdrażaniem programu rewitalizacji, oraz w wymiarze finansowym, tj. lepszego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Komplementarność w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* osiągnięto zarówno poprzez dobór projektów rewitalizacyjnych w sposób zapewniający optymalne w zastanych warunkach oddziaływanie między nimi, jak i przez zaprojektowanie procedur wdrażania *Programu* tak, aby możliwa była stała kontrola i korekta komplementarności we wszystkich jej wymiarach.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wymóg zachowania komplementarności przestrzennej w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* zrealizowano poprzez skoncentrowanie projektów i działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar ten został wyznaczony na podstawie analizy głównych dokumentów strategicznych gminy, analizy wskaźnikowej oraz po zasięgnięciu opinii przedstawicieli władz lokalnych i zainteresowanych środowisk. Wszystkie projekty zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego *Programu* nie tylko skupiają się na obszarze rewitalizowanym, ale także zostały tak zaplanowane, by jego stan poprawiać kompleksowo, oddziałując bezpośrednio na stan sfery społecznej lub pośrednio – poprzez likwidację przyczyn jej niezadowalającego stanu, zdiagnozowanych w sferach gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Projektowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą oddziaływać bezpośrednio lub pośrednio na ogół zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, o czym świadczy fakt, że każdy projekt lub grupa projektów wpisanych do *Programu* realizuje jednocześnie kilka celów / kierunków rewitalizacji. Ponadto projekty dobrano tak, by łącznie wpływały na poprawę stanu całego obszaru, a nie interweniowały jedynie punktowo. Co więcej, zakłada się, że ich wpłyną one korzystnie na jakość życia mieszkańców gminy także poza obszarem rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji w gminie to centrum miasta Odolanów oraz wsie Glińnica, Nabyszyce i Raczyce. Mają one strategiczne znaczenie dla rozwoju gminy. Wzmocnienie lokalnego potencjału społecznego mieszkańców, liderów społecznych i przedsiębiorców w tych miejscach jest kluczowym elementem determinującym szanse dalszego rozwoju gminy. Skoncentrowanie działań na tych obszarach nie tylko zapobiegnie negatywnym zjawiskom występującym tam ze szczególnym nasileniem, ale jednocześnie przyczyni się do uchronienia pozostałych obszarów gminy przed przenoszeniem się na nie istniejących na obszarze rewitalizowanym problemów. Ze względu na znaczenie obszarów rewitalizowanych – zwłaszcza centrum Odolanowa – dla całej gminy, sukces projektowanych działań rewitalizacyjnych przełoży się pośrednio na podniesienie jakości i poziomu życia wszystkich jej mieszkańców.

Zaplanowana cykliczna analiza uwarunkowań życia mieszkańców gminy pozwoli monitorować skuteczność i efektywność zaplanowanego procesu rewitalizacyjnego oraz sprawdzać, czy koncentracji działań na obszarze rewitalizowanym nie spowoduje wzrostu zagrożenia degradacją na pozostałym obszarze gminy.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* są ze sobą wzajemnie powiązane i wzajemnie się dopełniają tematycznie. Głównym problemem na obszarze rewitalizowanym jest pogarszająca się jakość życia mieszkańców, w dużej mierze będąca wynikiem niskiej jakości przestrzeni publicznej, w tym ciągów komunikacyjnych (pieszych i drogowych), oraz atomizacją życia społecznego i groźbą wykluczenia społecznego licznych grup mieszkańców. Przekłada się to na poziom kapitału społecznego i w przyszłości zahamować może potencjał rozwoju gospodarczego gminy. Dlatego zaplanowane zadania infrastrukturalne dotyczą przede wszystkim renowacji, przebudowy i adaptacji zniszczonych obiektów i przestrzeni użyteczności publicznej, które mają służyć mieszkańcom obszaru rewitalizacji i całej gminy, zwłaszcza należącym do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Planowane działania o charakterze społecznym (integracyjnym, aktywizującym, edukacyjnym i kulturalnym) także mają przyczynić się do rozwoju lokalnej aktywności, która wypełni „społeczną treścią” zrewitalizowane fizyczne przestrzenie w gminie.

Projekty zostały zaplanowane w taki sposób, by równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Remont, modernizacja infrastruktury technicznej (modernizacje i adaptacje budynków, remonty ciągów komunikacyjnych, adaptacja pomieszczeń etc.) posłużą zarówno poprawie ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni, jak i przyczynią się do zwiększenia oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego. poprawy jakości środowiska naturalnego.

Problemowa komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest w znacznej mierze efektem takiego określenia zakładanych celów rewitalizacji, aby ściśle wiązały się one ze strategicznymi decyzjami gminy dotyczącymi kierunków jej przyszłego rozwoju. Powiązania te zaprezentowano w rozdziale poświęconym spójności *Lokalnego Programu Rewitalizacji* z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* jest Burmistrz Gminy i Miasta Odolanów. Jego ciałem

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

doradczym w tym zadaniu jest Zespołu ds. Rewitalizacji powołany zarządzeniem Burmistrza nr 14/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. Zespół stanowi reprezentację wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Do jego zadań należy współpraca w zakresie: zdiagnozowania obszarów zdegradowanych i wyznaczania terenów rewitalizowanych, priorytetyzacji problemów dotyczących obszar rewitalizowany, definiowania celów i kierunków działań rewitalizacyjnych oraz monitorowania i oceny wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji*. Obsługę administracyjną Zespołu zapewnia Biuro Pozyskiwania i Rozliczania Środków Zewnętrznych Gminy i Miasta Odolanów. Dla zachowania rangi spotkań Zespołu, a przede wszystkim realnej skuteczności jego prac przewiduje się, że w każdym posiedzeniu uczestniczyć będzie Burmistrz, jego Zastępca lub pełnomocnik. Dotychczasowe prace Zespołu zostały omówione krótko w ostatnim rozdziale niniejszego dokumentu, dalsze zaś prace będą głównym narzędziem partycypacji społecznej na etapie wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji*. W trosce o efektywność podejmowanych działań realizacja poszczególnych projektów i przedsięwzięć oraz koordynowanie ich wdrażania będą zlecane merytorycznym jednostkom i podmiotom, posiadającym ku temu jak najlepsze kompetencje.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022 zachowuje ciągłość programową procesu rewitalizacji. Na obszarze miasta Odolanów stanowi on w znacznym stopniu kontynuację działań przewidzianych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Odolanów na lata 2013-2020*, zarówno w aspekcie przestrzennym (obszar rewitalizacji w obu dokumentach niemal pokrywa się ze sobą), jak i problemowym (znaczne podobieństwo treści dokumentu w zakresie zdiagnozowanych problemów i nakreślonych kierunków działań na). Jakkolwiek perspektywa czasowa *Programu* ograniczona jest do 2022 r., to przyjmuje się, że efektem kompleksowej śródokresowej ewaluacji przewidzianej na rok 2020 – naturalnie w przypadku jej pozytywnego wyniku – powinno być wydłużenie czasu obowiązywania dokumentu co najmniej do 2023 r., z uwagi na kalendarz pozyskiwania środków unijnych i uwzględnienie zasady $n+3$.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zaplanowane do realizacji w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022*, będą finansowane z różnych źródeł: środków Funduszy Europejskich w ramach programów dostępnych w perspektywie budżetowej 2014-2020, krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych. Źródła te będą się wzajemnie uzupełniać. Zauważyć należy, że projekty zapisane w dokumencie dają możliwość stymulowania endogenicznych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zwłaszcza tzw. „miękkich”, szczególnie przy założeniu wzmacniania potencjału lokalnych organizacji społecznych.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

6.

PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I RAMY FINANSOWE PROCESU REWITALIZACJI

Wdrożenie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* wymaga zapewnienia zdywersyfikowanych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć. Zakłada się pozyskiwanie środków pochodzących ze wszystkich możliwych do wykorzystania źródeł. Szansą jest tutaj zaangażowanie podmiotów prywatnych i publicznych, dla których dedykowane są poszczególne możliwości. Kluczową rolę odgrywać tu będą zdolności administracyjne i gotowość do absorpcji środków, a także ich dostępność.

Podstawowym źródłem finansowania zaplanowanych projektów są środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, zarówno dedykowane wprost przedsięwzięciom rewitalizacyjnym, jak i inne możliwe do wykorzystania na ich rzecz. Biorąc jednak pod uwagę relatywnie niewielką ilość tych środków, dużą konkurencję podczas procedur konkursowych oraz ograniczony czas, w jakim możliwe będzie ich pozyskiwanie, głównym wyzwaniem będzie zaangażowanie środków pochodzących ze źródeł prywatnych, zwłaszcza wykorzystanie potencjału endogennego. Mogą one stanowić istotne dopełnienie budżetu projektów rewitalizacyjnych i znacząco wpłynąć na przyspieszenie procesu rewitalizacji.

Istotne znaczenie dla zapewnienia finansowania procesu rewitalizacji będzie miała współpraca Urzędu z interesariuszami rewitalizacji na forum Zespołu ds Rewitalizacji. Powinna ona obejmować m. in. stały monitoring możliwych do wykorzystania źródeł finansowania, a także starania na rzecz włączanie różnorodnych interesariuszy do udziału w montażu finansowym przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ŚRODKI Z FUNDUSZY UE

Głównym źródłem finansowania realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zaprogramowane w *Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020* w ramach Działania 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych (PI 9b). Wśród innych możliwości ujętych w WRPO, mogących uzupełnić podejmowane działania na rzecz rewitalizacji, przewidziano środki na promowanie przedsiębiorczości w ramach Działania 3.1, modernizacji energetycznej budynków ramach Działania 3.2, promowania strategii niskoemisyjnych w ramach działania 3.3, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego w ramach Działania 4.4, inwestycji w drogi lokalne w ramach działania 5.1.

W ramach *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* (EFRR) przewidziane są możliwości wspierania przedsięwzięć dotyczących m.in. remontów obiektów zabytkowych, termomodernizacji, transportu, ochrony środowiska. *Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój* (EFS) umożliwia zaplanowanie i realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie sfery społecznej. Możliwe są tu do sfinansowania działania dotyczące przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, rozwoju przedsiębiorczości czy edukacji formalnej i nieformalnej.

KRAJOWE ŚRODKI PUBLICZNE

Głównym źródłem mogą tu być programy dotacyjne poszczególnych ministerstw, np.:

- Rządowy *Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020*, umożliwiający finansowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej i aktywizacji środowiska osób starszych;
- Program *Młodzież Solidarna w Działaniu na lata 2016-2020*, umożliwiający finansowanie działań dedykowanych różnym grupom wiekowym, w tym wsparcia rodziny na różnych etapach życia oraz tworzenia warunków rozwoju młodzieży;
- *Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2014-2020*, umożliwiający realizację przedsięwzięć dotyczących aktywizacji społecznej i obywatelskiej przez organizacje pozarządowe.

Dodatkowym źródłem mogą być fundusze inwestycyjne i instrumenty zwrotne Banku Gospodarstwa Krajowego i Polskich Inwestycji Rozwojowych S.A.

Środki Gminy i Miasta Odolanów przewidziane na prowadzenie inwestycji publicznych na obszarze rewitalizacji będą kolejnym istotnym źródłem finansowania. Gmina będzie miała możliwość angażowania środków jako udziału własnego w prowadzonych inwestycjach oraz w miarę możliwości zapewni wkład własny dla lokalnych interesariuszy.

ŚRODKI PRYWATNE

Możliwość zaangażowania środków pochodzących z sektora prywatnego, biznesu, organizacji pozarządowych czy osób fizycznych uzależniona jest od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych, np. dostępności środków w ramach programów pomocowych i kondycji finansowej podmiotów. Środki te mogą stanowić istotne dopełnienie działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji. Zaangażowanie tych środków może mieć różnorodną formę określoną przez szczegółowe regulacje prawne.

RAMY FINANSOWE

Szczegółowe informacje o szacunkowej wysokości środków przeznaczonych na poszczególne projekty z listy A zawierają fiszki projektowe w rozdziale 4 bieżącego dokumentu. Poniżej prezentujemy zestawienie zbiorcze.

Tab. 6.1. Zbiorcze ramy finansowe realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022.

	Wysokość środków	Źródła środków
LISTA A	13 217 204,08 zł	środki własne Gminy i Miasta Odolanów, WRPO 2014-2020, inne środki EFRR, EFS
LISTA B		środki własne Gminy i Miasta Odolanów, WRPO 2014-2020, inne środki EFRR, EFS, pozostałe środki publiczne (np. FIO, ASOS), środki prywatne (sponsorzy),

7.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU REWITALIZACJI Z GŁÓWNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY ORAZ DOKUMENTAMI POZIOMU REGIONALNEGO

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono powiązania celów i kierunków rewitalizacji wypracowanych w mieście i gminie Odolanów z następującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

- *Strategię Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025;*
- *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Odolanów na lata 2016-2020;*
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Odolanów wraz z kolejnymi aktualizacjami;*
- *Zaktualizowaną Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 – Wielkopolska 2020.*

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY ODOLANÓW NA LATA 2017-2022	STRATEGIA ROZWOJU GMINY I MIASTA ODOLANÓW NA LATA 2012-2025	UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI
CEL 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W ZMODERNIZOWANEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE ODOLANÓW KIERUNEK 1 Adaptacja, modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej celom opiekuńczym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 2 Dostosowanie obiektów publicznych na obszarze rewitalizowanym do nowych funkcji wynikających ze	KIERUNEK ROZWOJU: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I MIESZKALNICTWA CEL STRATEGICZNY: ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH I MIESZKALNICTWA CEL OPERACYJNY 1: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO CEL OPERACYJNY 2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI GMINY JAKO MIEJSCA DO ZAMIESZKANIA	Cel 1 oraz odpowiadające mu kierunki rewitalizacji wpisują się w realizację na obszarze rewitalizacji celów określonych w <i>Strategii Rozwoju</i> , przyporządkowanych kierunkom rozwoju: „Rozwój infrastruktury społecznej...” oraz „Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej...”. W szczególności wiążą się one z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej, tworzeniem warunków rozwoju kapitału społecznego, zwiększaniem atrakcyjności gminy oraz poprawą infrastruktury drogowej i towarzyszącej – a więc postulatami wymienionymi <i>explicite</i> w <i>Strategii Rozwoju</i> jako cele operacyjne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. KIERUNEK 3 Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 4 Likwidacja barier i niedogodności komunikacyjnych z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa uczestników ruchu i ochrony środowiska przyrodniczego gminy. KIERUNEK 5 Stymulowanie rozwoju lokalnego poprzez wzmocnienie centrotwórczego potencjału Odolanowa.	KIERUNEK ROZWOJU: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I DROGOWEJ ORAZ OCHRONA ŚRODOWISKA CEL STRATEGICZNY: ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I DROGOWEJ ORAZ MAKSYMALIZACJA WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII CEL OPERACYJNY 2: POPRAWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ I TOWARZYSZĄCEJ W CELU ZWIĘKSZENIA BEZPIECZEŃSTWA UŻYTKOWNIKÓW RUCHU DROGOWEGO	
CEL 2. ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA GMINY ODOLANÓW KIERUNEK 1 Wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego. KIERUNEK 2 Włączanie w życie społeczne grup defaworyzowanych, w szczególności seniorów, rodzin wielodzietnych, młodzieży o niskim kapitale kulturowym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 3 Wspieranie środowisk trzeciego sektora i grup nieformalnych w działaniach na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	KIERUNEK ROZWOJU: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I MIESZKALNICTWA CEL STRATEGICZNY: ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH I MIESZKALNICTWA CEL OPERACYJNY 1: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO CEL OPERACYJNY 2: ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI GMINY JAKO MIEJSCA DO ZAMIESZKANIA CEL OPERACYJNY 6: ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH KIERUNEK ROZWOJU: ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI CEL STRATEGICZNY: ROZWÓJ TURYSTYKI WEEKENDOWEJ I POBYTOWEJ	Cel 2 i odpowiadające mu kierunki rewitalizacji zaprojektowane w <i>Lokalnym Programie Rewitalizacji</i> wpisują się w wyznaczony w <i>Strategii Rozwoju</i> kierunek obejmujący rozwój infrastruktury społecznej w zakresie tworzenia warunków rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększenia atrakcyjności gminy jako miejsca do zamieszkania oraz rozwoju usług społecznych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

POPRZECZ BUDOWĘ ŚCIEŻEK
ROWEROWYCH, PROMOCJĘ
TURYSTYCZNĄ ORAZ
WYKORZYSTANIE
DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
I PRZYRODNICZEGO

Cel operacyjny 2:
Wzbogacenie oferty rekreacyjnej
i sportowej

Cel operacyjny 3:
Wykorzystanie zasobów naturalnych
i dziedzictwa kulturowego do rozwoju
turystyki weekendowej
i pobytovej

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY ODOLANÓW NA LATA 2017-2022	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY I MIASTA ODOLANÓW NA LATA 2016-2020	UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI
CEL 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W ZMODERNIZOWANEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE ODOLANÓW KIERUNEK 1 Adaptacja, modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej celom opiekuńczym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 2 Dostosowanie obiektów publicznych na obszarze rewitalizowanym do nowych funkcji wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. KIERUNEK 3 Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 4 Likwidacja barier i niedogodności komunikacyjnych z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa uczestników ruchu i ochrony środowiska przyrodniczego gminy.	CEL STRATEGICZNY 2: PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI ORAZ WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU SENIORÓW ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH CEL OPERACYJNY 1: USPRAWNIANIE SENIORÓW ORAZ POPRAWIANIE DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH IM USŁUG CEL OPERACYJNY 2: TWORZENIE WARUNKÓW DO SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ AKTYWNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	Cel 1 oraz odpowiadający mu kierunek rewitalizacji 1-4 obejmują m. in. działania zmierzające do poprawy dostępności przestrzeni publicznych dla seniorów i osób niepełnosprawnych, a także adaptacje przestrzeni na cele dedykowane specjalnie tym grupom mieszkańców obszaru rewitalizacji.
CEL 2. ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA GMINY ODOLANÓW KIERUNEK 1 Wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej	CEL STRATEGICZNY 1: WSPIERANIE RODZIN ORAZ ZAPEWNIENIE DZIECIOM I MŁODZIEŻY ODPOWIEDNICH WARUNKÓW ROZWOJU CEL OPERACYJNY 2: POMOC RODZINOM W WYPEŁNIANIU ICH FUNKCJI ORAZ ZAPEWNIENIE	Cel 2 i odpowiadające mu kierunki rewitalizacji zaprojektowane w <i>Lokalnym Programie Rewitalizacji</i> wpisują się w większość celów strategicznych sformułowanych w <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych</i>. Cele i kierunki działania zapisane w obu dokumentach koncentrują się

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego. KIERUNEK 2 Włączanie w życie społeczne grup defaworyzowanych, w szczególności seniorów, rodzin wielodzietnych, młodzieży o niskim kapitale kulturowym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 3 Wspieranie środowisk trzeciego sektora i grup nieformalnych w działaniach na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	DZIECIOM I MŁODZIEŻY ODPOWIEDNIEGO DOSTĘPU DO KSZTAŁCENIA I UMOŻLIWIENIE IM WSZECHSTRONNEGO ROZWOJU CEL OPERACYJNY 3: WSPIERANIE OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE CEL STRATEGICZNY 2: PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI ORAZ WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU SENIORÓW ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH CEL OPERACYJNY 1: USPRAWNIANIE SENIORÓW ORAZ POPRAWIANIE DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH IM USŁUG CEL STRATEGICZNY 4: WZMACNIANIE LOKALNYCH SŁUŻB SPOŁECZNYCH ORAZ ROZWIJANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO CEL OPERACYJNY 2: ROZWIJANIE I WSPIERANIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO ORAZ ROZSZERZANIE WSPÓŁPRACY Z NALEŻĄCYMI DO NIEGO ORGANIZACJAMI	bowiem na grupach defaworyzowanych z racji wieku, złego stanu zdrowia, wielodzietności, ubóstwa, niskich aspiracji edukacyjnych <i>etc.</i> LPR ze swej natury skupia się ponadto na obszarze, gdzie negatywne zjawiska społeczne występują w największym nasileniu. Zauważyć ponadto należy, że zarówno w LPR-ze, jak i w <i>Strategii</i> na poziomie celów oraz kierunków działania akcentuje się rolę trzeciego sektora w skutecznym animowaniu społeczności lokalnej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.
---	---	--

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY ODOLANÓW NA LATA 2017-2022	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA ODOLANÓW - UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI
CEL 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W ZMODERNIZOWANEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE ODOLANÓW KIERUNEK 1 Adaptacja, modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej celom opiekuńczym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 2 Dostosowanie obiektów publicznych na obszarze rewitalizowanym do nowych funkcji wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. KIERUNEK 3 Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 4 Likwidacja barier i niedogodności komunikacyjnych z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa uczestników ruchu i ochrony środowiska przyrodniczego gminy. KIERUNEK Stymulowanie rozwoju lokalnego poprzez wzmocnienie centrotwórczego potencjału Odolanowa.	Cele i kierunki rewitalizacji nie przewidują inwestycji sprzecznych z zapisami <i>Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego</i>. Funkcje rewitalizowanych obiektów i przestrzeni publicznych w Odolanowie mieszczą się w zakresie funkcji przewidzianych dla miasta, a scharakteryzowanych w <i>Studium</i> następująco: <i>„Miasto Odolanów [...] zaliczone zostało do ośrodków wielofunkcyjnych i jako takie winno być kształtowane w perspektywie zapewniając rozwój funkcji administracyjnej, usługowej i produkcyjnej oraz mieszkaniowej z zapleczem rekreacyjno-sportowym”.</i> Niezmieniona pozostanie lokalizacja funkcji rekreacyjnych i sportowych w mieście oraz na obszarach wiejskich, dzięki czemu realizowany będzie m. in. następujący zapis <i>Studium</i>: <i>„Obszarami preferowanymi do koncentracji funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej winny być: [...] - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i sportowe w mieście Odolanowie (otwarty basen, parki, boiska)”.</i> Również lokalizacja usług publicznych pozostanie zgodna z zapisami <i>Studium</i>. W szczególności nie przewiduje się lokalizacji w wyniku działań rewitalizacyjnych usług publicznych o charakterze ponadlokalnym. Poszczególne projekty inwestycyjne zarówno z listy A, jak i B, takie jak rozbudowa Gminno-Miejskiego Centrum Pomocy „Wiara-Nadzieja-Miłość” w Odolanowie lub modernizacja Odolanowskiego Domu Kultury prowadzone będą na obszarach, gdzie zasady zagospodarowania opisane w <i>Studium</i> dopuszczają rozbudowę, modernizację oraz inne przewidziane zakresem prac działania.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY ODOLANÓW NA LATA 2017-2022	WIELKOPOLSKA 2020 ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO ROKU 2020	UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI
CEL 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W ZMODERNIZOWANEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE ODOLANÓW	CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ REGIONU CEL STRATEGICZNY 2. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA CEL STRATEGICZNY 3. LEPsze ZARZĄDZANIE ENERGIA CEL STRATEGICZNY 5. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI WOJEWÓDZTWA CEL OPERACYJNY 5.3. AKTYWIZACJA OBSZARÓW O NAJNIŻSZYM STOPNIU ROZWOJU I POGARSZAJĄCYCH SIĘ PERSPEKTYWACH ROZWOJOWYCH CEL OPERACYJNY 5.4. WSPARCIE TERENÓW WYMAGAJĄCYCH RESTRUKTURYZACJI, ODNOWY I REWITALIZACJI CEL STRATEGICZNY 7. WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I ZATRUDNIENIA CEL STRATEGICZNY 8. ZWIĘKSZANIE ZASOBÓW ORAZ WYRÓWNYWANIE POTENCJAŁÓW SPOŁECZNYCH WOJEWÓDZTWA	
KIERUNEK 1 Adaptacja, modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej celom opiekuńczym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym na obszarze rewitalizowanym. KIERUNEK 2 Dostosowanie obiektów publicznych na obszarze rewitalizowanym do nowych funkcji wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. KIERUNEK 3 Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizowanym.	CEL OPERACYJNY 2.5. OGRANICZANIE EMISJI SUBSTANCJI DO ATMOSFERY CEL OPERACYJNY 3.1. OPTIMALIZACJA GOSPODAROWANIA ENERGIA CEL OPERACYJNY 5.4. WSPARCIE TERENÓW WYMAGAJĄCYCH RESTRUKTURYZACJI, ODNOWY I REWITALIZACJI CEL OPERACYJNY 7.1. POPRAWA WARUNKÓW, JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI CEL OPERACYJNY 8.2. POPRAWA SYTUACJI I PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM DEMOGRAFICZNYM	Eliminacja emisji niskiej. Modernizacja układów technologicz- nych ciepłowni i elektrociepłowni, a także indywidualnych źródeł ciepła, przez m.in. instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powietrza oraz stosowanie paliw niskoemisyj- nych. Termomodernizacja istniejących bu- dynków oraz promocja energooszczę- dności w budownictwie. Remonty, modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej oraz jej do- posażenie, w tym rozbudowa infra- struktury informatycznej, budowa la- boratoriów zawodowych i centrów multimedialnych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	CEL OPERACYJNY 8.4. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA CEL OPERACYJNY 8.7. KSZTAŁTOWANIE SKŁONNOŚCI MIESZKAŃCÓW DO ZASPOKAJANIA POTRZEB WYŻSZEGO RZĘDU	Upowszechnienie dostępu do różnych form opieki nad dziećmi oraz upowszechnienie wychowania przedszkolnego. Tworzenie infrastruktury dla podtrzymania aktywności fizycznej i psychospołecznej, w szczególności seniorów oraz osób niepełnosprawnych Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych.
KIERUNEK 4 Likwidacja barier i niedogodności komunikacyjnych z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa uczestników ruchu i ochrony środowiska przyrodniczego gminy.	CEL OPERACYJNY 1.1. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI SIECI DROGOWEJ	Wzmocnienie lokalnej sieci dróg, szczególnie na obszarach o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego. Budowa spójnego systemu dróg rowerowych i infrastruktury im towarzyszącej.
KIERUNEK 5 Stymulowanie rozwoju lokalnego poprzez wzmocnienie centrotwórczego potencjału Odolanowa.	CEL OPERACYJNY 5.1. WSPARCIE OŚRODKÓW LOKALNYCH CEL OPERACYJNY 5.4. WSPARCIE TERENÓW WYMAGAJĄCYCH RESTRUKTURYZACJI, ODNOWY I REWITALIZACJI	Aktywizacja środowisk lokalnych na rzecz rozwoju.
CEL 2. ZINTEGROWANA I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA GMINY ODOLANÓW	CEL STRATEGICZNY 5. ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI WOJEWÓDZTWA CEL OPERACYJNY 5.3. AKTYWIZACJA OBSZARÓW O NAJNIŻSZYM STOPNIU ROZWOJU I POGARSZAJĄCYCH SIĘ PERSPEKTYWACH ROZWOJOWYCH CEL OPERACYJNY 5.4. WSPARCIE TERENÓW WYMAGAJĄCYCH RESTRUKTURYZACJI, ODNOWY I REWITALIZACJI CEL STRATEGICZNY 7. WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I ZATRUDNIENIA CEL STRATEGICZNY 8. ZWIĘKSZANIE ZASOBÓW ORAZ WYRÓWNYWANIE POTENCJAŁÓW SPOŁECZNYCH WOJEWÓDZTWA	
KIERUNEK 1 Wzbogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	CEL OPERACYJNY 5.2. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH	Wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KIERUNEK 2 Włączanie w życie społeczne grup defaworyzowanych, w szczególności seniorów, rodzin wielodzietnych, młodzieży o niskim kapitale kulturowym na obszarze rewitalizowanym.	CEL OPERACYJNY 5.2. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH CEL OPERACYJNY 8.5. WZMOCNIENIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO	Wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji. Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej.
KIERUNEK 3 Wspieranie środowisk trzeciego sektora i grup nieformalnych w działaniach na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	CEL OPERACYJNY 5.1. WSPARCIE OŚRODKÓW LOKALNYCH CEL OPERACYJNY 7.1. POPRAWA WARUNKÓW, JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI CEL OPERACYJNY 8.8. BUDOWA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO	Aktywizacja środowisk lokalnych na rzecz rozwoju. Wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji. Wsparcie inicjatyw na rzecz umacniania życia rodzinnego. Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej. Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. Rozwój infrastruktury instytucji trzeciego sektora.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

8.

SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI DZIAŁAŃ ORAZ WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU

Skuteczne wdrażanie zapisów *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* oraz jego monitoring i ewaluacja (ocena, na ile założone cele i ich realizacja przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz całej gminy) wymagają funkcjonowania podmiotu, który będzie koordynował i zarządzał tymi procesami. Takie zadanie zostało powierzone Zespołowi ds. Rewitalizacji. Zespół zgodnie z treścią zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Odolanów nr 14/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. został powołany na czas wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji*. W zamierzeniach spotykać się będzie nie rzadziej niż raz na kwartał oraz zawsze, gdy będą tego wymagały zaistniałe okoliczności. W posiedzeniach Zespołu mogą uczestniczyć zgodnie z zarządzeniem osoby, których udział w posiedzeniu jest uzasadniony z uwagi na przedmiot posiedzenia. Posiedzenia Zespołu są protokołowane.

Przewiduje się, że Zespół będzie odpowiedzialny za opracowanie do końca marca każdego roku raportu z postępów we wdrażaniu zapisów *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022*, uwzględniającego ewentualne bariery w realizacji zadań, powody ich wystąpienia oraz rekomendowane środki zaradcze. Pierwszy raport zostanie sporządzony w marcu 2019 r. Raport powinien zawierać także ogólną ocenę realizacji zapisów *Programu* pod kątem skuteczności (czy zamierzone cele zostały osiągnięte), efektywności (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych *etc.* do osiągniętych rezultatów) oraz trafności (czy realizacja celów rewitalizacji przełożyła się na realizację celów strategicznych gminy). Treść raportu podawana będzie do publicznej wiadomości. W 2020 r. Zespół przeprowadzi kompleksową ewaluację wdrażania *Programu* i sformułuje opinię co do wydłużenia jego obowiązywania co najmniej do 2023 r. lub konieczności poddania go wcześniejszej aktualizacji.

Monitoring i ewaluacja powinny wykorzystywać możliwie wiele trafnych i stosunkowo łatwo dostępnych wskaźników sytuacji gminy. Poniżej zamieszczamy rekomendowaną listę wskaźników, których wartości powinno się poddawać cyklicznie weryfikacji i analizie. Lista obejmuje wskaźniki ze wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

funkcjonalnej. Wartości wymienionych wskaźników należy monitorować dla obszaru rewitalizowanego oraz odnosić do wartości dla całej gminy. Należy pamiętać również, że każdy projekt rewitalizacyjny zapisany w niniejszym *Programie* na liście projektów podstawowych zawiera swój szczegółowy zestaw wskaźników realizacji.

WSKAŹNIKI MONITOROWANE W PROCESIE WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

- liczba i procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców;
- liczba i procentowy udział osób bezrobotnych (ogółem, z podziałem na płeć, uprawnionych do zasiłku, długotrwale bezrobotnych, do 25 r.ż., powyżej 50 r.ż.);
- liczba i procentowy udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym;
- liczba osób fizycznych, które rozpoczęły działalność gospodarczą (ze środków PUP i ogółem);
- liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców;
- liczba punktów usługowych;
- liczba punktów handlowych;
- liczba miejsc noclegowych;
- liczba obiektów hotelowych;
- liczba turystów odwiedzających rocznie gminę;
- liczba budynków poddanych modernizacji, w tym budynków mieszkalnych;
- długość nowej i zmodernizowanej infrastruktury komunikacyjnej, m.in. dróg, chodników, ścieżek rowerowych etc., na obszarze rewitalizowanym;
- liczba zmodernizowanych miejsc / przestrzeni użyteczności publicznej;

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- liczba miejsc / przestrzeni użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- liczba nowych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury w zakresie edukacji, kultury, turystyki, sportu i rekreacji;
- liczba imprez publicznych zorganizowanych na obszarze rewitalizowanym dla mieszkańców, w tym w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów;
- liczba przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom na obszarze rewitalizowanym, np. placów zabaw, skwerów / terenów zielonych z ławkami etc.;
- liczba osób korzystających z oferty instytucji kultury, w szczególności biblioteki;
- liczba wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym organizowanych dla mieszkańców przez Urząd Gminy i Miasta oraz podlegające mu jednostki oraz przez organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Urzędem Gminy i Miasta;
- liczba organizacji pozarządowych działających na terenie miasta oraz liczba spółdzielni socjalnych, ZAZ-ów, WTZ-ów, CIS-ów, KIS-ów lub instytucji o podobnej funkcji, wraz z podstawowymi działaniami;
- liczba projektów dotyczących promocji miasta i gminy (również tych realizowanych w partnerstwie międzysektorowym);
- liczba procesów konsultacji społecznych w mieście (uzupełniając o przedmiot konsultacji, zastosowane techniki i narzędzia konsultacji oraz orientacyjną liczbę uczestników);
- liczba wykroczeń i przestępstw;
- wyniki egzaminu gimnazjalnego;
- średnia długość życia mieszkańców gminy;
- przyrost naturalny;
- saldo migracji;
- liczba nowych mieszkańców;

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- liczba lekarzy POZ i specjalistów w gminie;
- rodzaje i liczba usług medycznych świadczonych na terenie gminy;
- liczba usługi opiekuńczych i pielęgnacyjnych świadczonych na terenie gminy;
- udział odpadów wyselekcjonowanych w ogólnej ilości odpadów komunalnych zebranych;
- poziom niskiej emisji.

W procesie monitoringu i ewaluacji należy poddawać ocenie również użyteczność zaproponowanych wskaźników (ich wartość informacyjną) oraz łatwość pozyskania. Wskaźniki o stosunkowo niskiej wartości informacyjnej lub te, które trudno pozyskać, należy usuwać z listy, a w razie potrzeby katalog wskaźników uzupełniać nowymi.

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

9.

MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY ODOLANÓW W PROCES REWITALIZACJI

Trwałe i efektywne zaangażowanie całych społeczności lokalnych, ich reprezentantów, organizacji pozarządowych i innych różnego rodzaju formalnych i nieformalnych, indywidualnych i zbiorowych interesariuszy jest naczelną zasadą procesu rewitalizacji, prowadzonego zgodnie z wymogami dokumentów programowych i regulacjami normatywnymi w nowym okresie programowania. Doświadczenia europejskie i polskie pokazują, że cele rewitalizacji są bez autentycznej partycypacji społecznej niemożliwe do osiągnięcia. W dążeniu do maksymalnego w zastanych warunkach uspołecznienia prac nad *Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* realizowano model, który nazwano 6xP.

Oto jego główne założenia:

PARTYCYPACJA – aktywne włączenie społeczności lokalnej i jej przedstawicieli w prace nad programem rewitalizacji, na różnych jego etapach – od fazy diagnozy, poprzez wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, wypracowanie wizji i celów, zebranie i wybór projektów rewitalizacyjnych, aż do przyjęcia projektu i uchwalenia lokalnego programu rewitalizacji. Dokument powinien być tworzony – i w przypadku gminy Odolanów faktycznie był – z udziałem mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji społecznych, którzy stali się autorami zasadniczych jego elementów. Ważnym aspektem zasady partycypacji jest dążenie do zapewnienia obecności w tym procesie reprezentantów różnych zainteresowanych grup, co wymaga nie tylko informowania, ale także aktywnego zachęcania do udziału interesariuszy w różnych formach partycypacji. Równie ważne jest wykorzystanie takich procedur uczestnictwa, które stwarzają warunki do współpracy i zwiększają szanse zawarcia porozumienia wokół kluczowych zapisów programu. Sukces procesu rewitalizacji wymaga bowiem, by stanowiący jego podstawę dokument zawierał nie tylko diagnozę trafną z perspektywy lokalnych władz oraz cele i działania priorytetowe z jej punktu widzenia; równie ważne lub nawet ważniejsze jest, by zapisy dokumentu wypływały z wartości cenionych przez jak największą część mieszkańców, odpowiadały

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

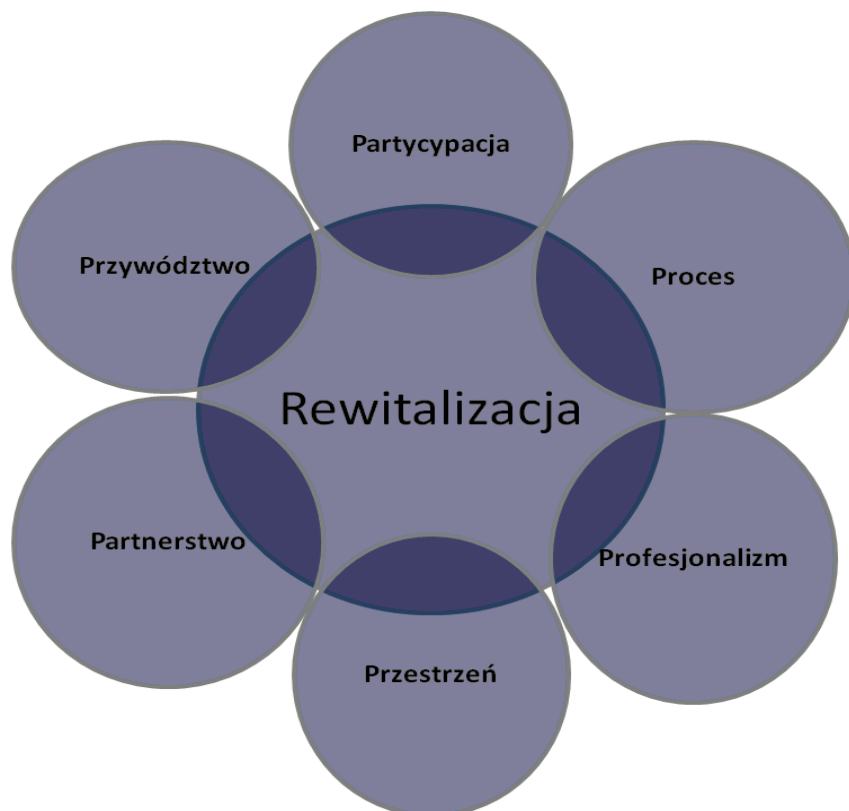
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ich postrzeganiu sytuacji wspólnoty lokalnej, wreszcie by formułowane w programie cele i sposoby dojścia do nich były jak najpowszechniej akceptowane w społeczności gminy.

Ryc. 9.1. Sześć zasad rewitalizacji.

PARTYCYPACJA – aktywne włączenie społeczności lokalnej i jej przedstawicieli w prace nad programem rewitalizacji, na różnych jego etapach – od fazy diagnozy, poprzez wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, wypracowanie wizji i celów, zebranie i wybór projektów rewitalizacyjnych, aż do przyjęcia projektu i uchwalenia lokalnego programu rewitalizacji. Dokument powinien być tworzony – i w przypadku gminy Odolanów faktycznie był – z udziałem mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji społecznych, którzy stali się autorami zasadniczych jego elementów. Ważnym aspektem zasady partycypacji jest dążenie do zapewnienia obecności w tym procesie reprezentantów różnych zainteresowanych grup, co wymaga nie tylko informowania, ale także aktywnego zachęcania do udziału interesariuszy w różnych formach partycypacji. Równie ważne jest wykorzystanie takich procedur uczestnictwa, które stwarzają warunki do współpracy i zwiększają szanse zawarcia porozumienia wokół

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

kluczowych zapisów programu. Sukces procesu rewitalizacji wymaga bowiem, by stanowiący jego podstawę dokument zawierał nie tylko diagnozę trafną z perspektywy lokalnych władz oraz cele i działania priorytetowe z jej punktu widzenia; równie ważne lub nawet ważniejsze jest, by zapisy dokumentu wypływały z wartości cenionych przez jak największą część mieszkańców, odpowiadały ich postrzeganiu sytuacji wspólnoty lokalnej, wreszcie by formułowane w programie cele i sposoby dojścia do nich były jak najpowszechniej akceptowane w społeczności gminy.

PROCES – rewitalizacji nie da się i nie należy sprowadzać do jednorazowego aktu przygotowania, skonsultowania i uchwalenia programu. Jest to złożone wewnętrznie, wieloetapowe przedsięwzięcie, którego sukces zależy od powodzenia każdego z kolejnych kroków. Pierwszym powinna być głęboka refleksja nad istniejącym stanem wyjściowym, jego diagnoza, analiza sytuacji gminy jako całości, terenu zdegradowanego i obszaru wybranego do rewitalizacji. Kolejnym krokiem jest stworzenie programu, który ma być względnie prostą i klarowną deklaracją przyjętych priorytetów rewitalizacyjnych na kolejne lata oraz sposobów ich wdrażania. Trzecim krokiem stać się powinno przemyślane wdrażanie zapisów dokumentu, podczas którego z jednej strony nie można tracić z oczu wyznaczonych celów rewitalizacji i obranych dróg dotarcia do nich, lecz z drugiej nie wolno pozostawać ślepy na zmieniające się okoliczności i uwarunkowania. A ponieważ rewitalizacja jest ze swojej natury jest procesem długotrwałym, to jej prowadzenie zakładać musi konieczność ciągłego monitorowania i okresowej ewaluacji programu, a niekiedy także jego aktualizacji, przy czym zarówno samo wdrażanie dokumentu, jak i jego monitoring i ewaluacja powinny się odbywać sposób uspołeczniony.

PRZESTRZEŃ – rewitalizacja jest procesem odbywającym się w określonej przestrzeni fizycznej i społecznej. Zawarty w regulacjach normatywnych postulat zintegrowania działań społecznych, przestrzennych i gospodarczych przy jednoczesnej jej terytorialnej koncentracji, wymaga takiego zorganizowania tego procesu, aby w sposób należyty gromadzić i wykorzystywać wiedzę o terytorialnym wymiarze różnych zjawisk społecznych. „Odczytanie” przestrzeni gminnej oznacza konieczność wykorzystywania danych dostępnych w instytucjach publicznych, ale powinno oznaczać także stałe sięganie po wiedzę, jaką na temat swojej gminy posiadają mieszkańcy. Praktyka pokazuje bowiem, że „czują” oni wiele problemów i zjawisk społecznych, ważnych w kontekście projektowania i realizacji interwencji rewitalizacyjnej, dużo wcześniej, niż znajdują one odzwierciedlenie w oficjalnych statystykach. Niejednokrotnie też trafniej niż zewnętrzny ekspert dostrzegają specyficzne dla danej społeczności konteksty, w jakich osadzone są lokalne problemy. To kolejna okoliczność, która powoduje, że proces rewitalizacji powinien być oparty na bezpośrednim

kontakcie z mieszkańcami i włączeniu ich we współdecydowanie o kwestiach kluczowych dla społeczności lokalnej.

PARTNERSTWO – rewitalizacja, będąc procesem społecznym, operuje na określonym układzie potrzeb i interesów jej mieszkańców. Funkcję koordynatora powinien spełniać przedstawiciel władzy lokalnej, który jednak w swych działaniach umiejętnie realizować ma postulat poszanowania odrębności i samodzielności innych osób i instytucji. Celem jego działania powinno być łączenie zasobów wiedzy i doświadczenia różnych interesariuszy oraz stworzenie warunków do realnego współdecydowania, ale i współ-odpowiedzialności mieszkańców, a zwłaszcza lokalnych liderów za przyjęte do realizacji projekty oraz całość programu rewitalizacji.

PRZYWÓDZTWO – głównymi realizatorami postanowień programu rewitalizacji tworzonego wspólnie z liderami społecznymi i mieszkańcami, jest grupa przedstawicieli kluczowych instytucji gminnych. To faktyczni liderzy procesu. Opracowanie i realizacja programu powinna opierać się głównie na wykorzystaniu ich potencjału. Od nich wymagane jest zaangażowanie i umiejętność współpracy ze sobą. Dlatego właśnie tak ważne są działania polegające na inspirowaniu, zachęcaniu, animowaniu i koordynowaniu prac liderów procesu, a nie tylko odgórnym komenderowaniu, wydawaniu poleceń i przekazywaniu decyzji przez wójta, burmistrza czy prezydenta. Tak rozumiane przywództwo powinno towarzyszyć procesowi rewitalizacji na wszystkich jego etapach, od prac nad diagnozą potrzeb rewitalizacyjnych, przez tworzenie celów, wybór zadań do realizacji, monitoring i ewaluację wdrażania programu, aż po ewentualną aktualizację zapisów dokumentu w okresie jego obowiązywania, jeśli okaże się ona konieczna.

PROFESJONALIZM – polega na dążeniu do podejmowania decyzji opartych na aktualnej i pogłębionej wiedzy o rewitalizacji i towarzyszących jej zjawiskach. Oznacza to postulat jak najpełniejszego korzystania z wiedzy i doświadczenia ekspertów z różnych dziedzin odpowiadających poszczególnym aspektom rewitalizacji oraz wykorzystywania zasobów informacji o rewitalizacji dostępnych w różnych źródłach. Takie podejście daje gwarancje poprawności merytorycznej i metodologicznej procesu opracowywania i realizacji lokalnego programu rewitalizacji.

Prace nad sporządzeniem *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Odolanów na lata 2017-2022* odbywały się w kilku zasadniczych etapach. W ich trakcie, zgodnie

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

z założeniami tego procesu określonymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. oraz w *Zasadach Planowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+*, starano się zapewnić jak najszerszy udział mieszkańców oraz różnych środowisk społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Partycypacyjne podejście do procesu rewitalizacji potraktowano jako warunek niezbędny dla kształtowania treści tego dokumentu ze szczególnym uwzględnieniem wyboru projektów rewitalizacyjnych. Uspołecznienie procesu uczyniono również podstawą prawidłowego ich wdrażania, zgodnego ze standardami jakości osiągania celów i zarządzania, oraz ewaluacji tego procesu. Na każdym etapie procesu informacje o spotkaniach, warsztatach oraz podstawowe informacje o zasadach rewitalizacji miały charakter ogólnodostępny.

W celu utworzenia forum współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji Burmistrz Miasta i Gminy Odolanów zwrócił się 13 stycznia 2017 r. w otwartym liście m. in. do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, przedstawicieli lokalnych instytucji kultury, rynku pracy, edukacyjnych, opieki społecznej *etc.* z prośbą o zgłaszanie kandydatur do Zespołu ds. Rewitalizacji. Zespół ten został powołany zarządzeniem Burmistrza nr 14/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. Pełni on rolę ciała doradczego Burmistrza. Do jego zadań należy współpraca w zakresie: zdiagnozowania obszarów zdegradowanych i wyznaczania terenów rewitalizowanych, priorytetyzacji problemów dotyczących obszar rewitalizowany, definiowania celów i kierunków działań rewitalizacyjnych oraz monitorowania i oceny wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji*. Obsługę administracyjną Zespołu zapewnia Biuro Pozyskiwania i Rozliczania Środków Zewnętrznych Gminy i Miasta Odolanów.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 22 lutego 2017 r. Dotyczyło ono głównie prawnych ram opracowywania dokumentu.

Kolejne posiedzenie Zespołu dnia 20 kwietnia 2017 r. połączono z warsztatem poświęconym wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w *Lokalnym Programie Rewitalizacji*. Oprócz członków Zespołu w spotkaniu wzięli udział liderzy lokalni, m. in. radni, sołtysi, dyrektorzy szkół, przewodniczący osiedli, komendant policji. Wynikiem spotkania były sugestie dotyczące nieznacznych zmian granic obszaru rewitalizacji w porównaniu z propozycją ekspercką oraz wypełnienie przez uczestników warsztatu ankiet dotyczących silnych i słabych stron obszaru rewitalizacji w mieście i gminie Odolanów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej,

Fundusze
Europejskie
Pomoc TechnicznaMINISTERSTWO
ROZWOJUSAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGOUnia Europejska
Fundusz Spójności

przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wyniki ankiet wykorzystane zostały podczas opracowywania *Lokalnego Programu Rewitalizacji*.

Dalsze prace Zespołu przewidziane są na etapie wdrażania dokumentu. Planuje się, że Zespół będzie się spotykał co najmniej raz na kwartał.

Włączeniu do prac nad dokumentem jak najszerszych grup mieszkańców służył otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych trwający od 18 do 29 maja 2017 r. Pomysły zbierano za pomocą formularza projektu w postaci papierowej lub elektronicznej; formularz został zamieszczony na głównej stronie internetowej miasta. Zebrane w naborze projekty trafiły do *Lokalnego Programu Rewitalizacji*.

Pobudzeniu zainteresowania toczącymi się pracami nad *Lokalnym Programem Rewitalizacji* wśród najmłodszych mieszkańców gminy służyć miał m. in. konkurs plastyczny dla dzieci młodzieży pod hasłem „Zrewitalizowany Odolanów”, który został przeprowadzony w maju 2017 r. Złożone prace oceniła komisja powołana przez Burmistrza Gminy i Miasta Odolanów zarządzeniem nr 57/2017 z dnia 17 maja 2017 r. W przyszłości planowane są dalsze działania promocyjne podtrzymujące i zwiększające zainteresowanie społeczności lokalnej toczącym się procesem rewitalizacji.

Projekt *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Odolanów na lata 2017-2022* został 21 czerwca 2017 r. i poddany konsultacjom społecznym.

Podsumowując, w toku prac nad *Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Odolanów na lata 2017-2022* włączono niemal wszystkie kategorie interesariuszy. Nie ograniczono się przy do form biernego uczestnictwa (informowanie), lecz zastosowano szeroką paletę działań konsultacyjnych i form współdecydowania, m. in. warsztaty konsultacyjne z interesariuszami, zbieranie uwag ustnych, ankiety, otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych, a przede wszystkim spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji, którego prace kontynuowane będą także na etapie wdrażania, monitoringu i ewaluacji *Programu*.